

Ára 12 fillér.

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.
Telefonszámok: T. 242—49, T. 233—82.

A FALUSZÖVETSÉG LAPJA

LAPVEZÉR:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
PERLAKY GYÖRGY.

Előfizetési árak: Egész évre 4 P 96 f.
Félévre 2 P 48 f. Negyedévre 1 P 28 f.
Egyes szám ára 12 fillér.

Budapest, 1928.

IX. évfolyam, 3. szám.

Vasárnap, január 15.

Ismét szocialista agrárprogramm.

Az ideai szociáldemokrata kongresszuson azt mondotta az egyik szónok, hogy most majd beszervezik a pártba a magánhivatalnokokat, a kiskereskedőket, kisiparosokat és a kisgazdákat. Úgy mondotta, egész egyszerűen úgy mondotta, hogy majd beszervezzük! Mintha az a beszerzés csak tőlük függne és az említett társadalmi rétegek két kézzel

kapnának a nagy kegy után, hogy ezentúl most már nekik is szabad pártadót fizetni.

Teljesen tisztán látjuk, hogy micsoda álláspontot foglalnak el ezzel az egyszerű kijelentéssel szemben a magánhivatalnokok, kiskereskedők és kisiparosok. Százával tudnánk példákat felsorolni arra, hogy a kereskedő és iparos azonnal megszűnik szociáldemokrata elveket vallani, mihelyt segédből önálló lett. De hát helyettük felelni nem a mi hivatásunk. Majd

Műkedvelő előadás Alsózsoltán.

(Beküldte Baksa Lajos ny. ig. tanító Alsózsoltáról.)

felelnek ők maguk erre a kijelentésre és alig lehet kétséges, hogy ezt a választ nem fogják kitenni az ablak közé a szociáldemokrata kongresszus szóvivői.

Felelnünk kell azonban arra a kijelentésre, hogy ők majd beszervezik a pártba a kispazdákat. Igyekezni fogunk teljesen tárgyilagosak maradni. Nem szólunk most arról, hogy ugyanaz a kongresszus, amelyen marakodás történt bizonyos integritási törekvések miatt, mert hát a csehek ezért apprehendáltak, nem számíthat a magyar kispazdatársadalomra. Arról sem beszélünk, hogy ha a kispazdákra horgásznak, akkor nagy taktikai hiba volt a kispazdák által szívvel-lélekkel támogatott ellenforradalom lepocskondiázása.

Nem szólunk arról sem, hogy a szociáldemokrata képviselők a parlamentben hányszor ócsárolták már nagy tüzzel és látható lelki örömmel a csizmásokat. Nem beszélünk semmi érzelmi szempontról. Csak azokról az elvekről, amelyek a kispazdát a nemzetközi szocializmustól szakadékként választják el.

Minden szociálista program végző célja a magántulajdon megszüntetése. Ezt nem lehet tagadni és maguk a marxisták sem tagadják. Viszont a magyar föld népének, kicsinek úgy, mint nagynak, végző célja a saját birtok, a saját porta, amely biztosítja nemcsak a megélhetést, hanem azt a függetlenséget, ami mindennél drágább. A magyar föld népe nem szereti, ha hajduk ülnek a nyakán és minden lépését úgy irányítják, mint a kantárszár a paripáit. A magyar föld népe önálló akar lenni, a saját lábán akar állni. Már pedig a szocializmus mindettől megfosztaná. Ha a szocialisták rendezkednének be az államban, elvonnák a tulajdonjogot, beleszorítanák az egyént egy nagy gépezetbe. Az erdők büszke, koronás vadját azonban nem lehet csordában tenyésztetni, nem lehet ostorpattogással egyik közös legelőről a másikra terelni!

Soha a szociáldemokrácia nem fogja beszervezni a kispazdát, míg azt követeli, hogy a kispazda tagadja meg eddigi elveit. A szociáldemokráciának kell revízió alá venni elveit. És ha visszatér a nemzeti alapra és a tulajdon tiszteletére, akkor győzedelmeskedhetik. De akkor — ez igaz — már megszűnik szociáldemokrácia lenni!

Márciusban lesz az ideai tenyész-állat-, termény- és gépkiallítás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület országos tenyészállat-, termény- és gépkiallítását március hó 22—26. napjain rendezi a budapesti tenyész- és haszonállatvásártelenen. A tenyészállatkiallításra már beérkezett bejelentések szerint ismét igen nagy és értékes tenyészanyagokat fognak felhozni a legkiválóbb tenyészetek szarvasmarhából, sertésből, juhból, baromfiból és házi-nyúlból egyaránt. A tenyészállatkiallítást az idén is több különleges kiállítás fogja kiegészíteni és a hasznos tanulságokat fokozni. Így egy-egy külön csarnokban kiállítást fognak rendezni tejtermékekből, különféle nemesített és egyéb vetőmagvakból, mezőgazdasági terményekből stb. Az állami mezőgazdasági kísérletügyi és szakoktatási intézetek szakszerű kiállítás keretében szintén be fogják mutatni gyűjteményeiknek szemléltetően oktató anyagát. Még a szokott kereteken is gazdagabbnak ígérkezik a mezőgazdasági gép- és eszközkiallítás, amely számos gépújdonst fog a gazdaközönsséggel megismertetni. A rendezőbizottság a kiállítási szabályzatot és a bejelentési lapokat minden érdeklődőnek megküldi, valamint minden egyéb ügyben is útbaigazítást ad. (Bejelentési határidő január 15.) A kereskedelmi minisztérium a kiállítás megtekintésére, Budapestre utazó közönység számára ebben az évben is ötvenszázalékos utazási kedvezményt engedélyezett.

Az 1928. évi magyar-német gazdaifjusági csereakció.

A Magyar Gazdaszövetség a német birodalmi agrárintézményekkel közösen immár ötödik éve rendezi a magyar-német gazdaifjusági csereakciót, amelyben az elmúlt évek alatt az ország minden részéből több száz gazdaifjú vett részt. A Németországban járt ifjak értékes gyakorlati tapasztalatokkal tértek vissza szülői otthonukba, hogy a tanultakat a magyar mezőgazdaság javára hasznosítsák.

Az 1828. évi csereakció feltételei szerint a magyar gazdaifjak március hó közepén indulnak Németországba és szeptember hó végéig, vagyis hat hónapig maradnak ott. Ez alatt az idő alatt német gazdacsaládoknál lesznek elhelyezve, ahol mint családtagok részt vesznek az összes előforduló munkákban és díjtalan ellátásban részesülnek. Ottiltük alatt a német mezőgazdasági intézmények állandó gondoskodása alatt lesznek és a Magyar Gazdaszövetség képviselője is meglátogatja őket. A gazdaifjak március közepén a Magyar Gazdaszövetség tisztviselőjének vezetésével indulnak Budapestről Németországba és ugyancsak ő kíséri a Magyarországra érkező német gazdaifjakat is.

Az akcióra csak olyan tizenhétévesnél idősebb gazdaifjak vétetnek fel, akiknek szülei önálló gazdasággal bírnak, a Magyar Gazdaszövetség tagjai és egy német csereifjú családtagként való befogadását elvállalják. A bejelentések a szülők részéről történnek, de a jelentkezőt ajánlania kell a szülők lakóhelyén lévő Hangya, Hitelszövetkezet, Gazdasági Egyesület, vagy Gazdakör vezetőségének és a községi előljáróságnak is. A bejelentés alkalmával közzendő a fiú életkora, iskolai végzettsége és a szülői birtok nagysága. Kivételes esetekben egyesek csere nélküli helyet is nyerhetnek olyan német családnál, amelynek valamely tagja a csereakció révén már volt Magyarországon. A részvételi díj személyenként háromszáz pengő, mely összegnek fele a felvétel alkalmával, a másik fele pedig 1928. évi szeptember 15-én esedékes. Akik másodszor vesznek részt a csereakcióban, azoknak kétszáz pengő a részvételi díj. A részvételi díjban bennfoglaltatik az oda- és visszautazás, valamint a vízumok költsége, ezenkívül a magyar gazdaifjak őszi hazatérése alkalmával rendezendő tíznapos német gazdasági tanulmányút utazási és ellátási költsége is. A csereakcióra az egész ország területéről csak igen korlátozott számban és a jelentkezés sorrendjében vesznek gazdaifjakat, ezért ajánlatos a mielőbbi jelentkezés.

Jelentkezési határidő 1928. február 15. A bejelentéseket a Magyar Gazdaszövetség címére (Budapest, IX., Üllői-út 25, I. 8.) beküldendők.

A csereakcióra vonatkozólag a Magyar Gazdaszövetség részletesen tájékoztatja a hozzá fordulókat.

**Reuma
köszvény, csuz**
ellen legjobb a

REPARATOR

Ára 1 P 60 f. Minden patika
ban. Kérje mindig a valódi
Kriegner-féle
Reparator az ismert véd
jeggyel. Főraktár: Krieg-
ner gyógyszerár, Buda-
pest VIII/7 Calvin-
tér, Múzeum-körut
sark.

Budapest új rendőrfőkapitányának beiktatása.

Középen Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár, tőle jobbra Bezzegh-Huszágh Miklós, az új főkapitány.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Törvényerőre emelkedett a valorizációs perek meghosszabbítására vonatkozó javaslat.

Január hó 3-án jelent meg az Országos Törvénytárban a valorizáció bírói érvényesítésének felfüggesztésére vonatkozó törvénycikk. A törvény kimondja, hogy mindazok a perek, melyek valorizációra vonatkoznak, március hó 31-ig felfüggesztendők.

Novemberben huszonhárom millió pengő volt a behozatali többlet.

Külkereskedelmi mérlegünk alakulása szerint november havában is nagy volt a behozatali többlet. A külföldről behozott anyagok értéke száznégymillió pengő volt, míg a kivitel nyolcvanegymillió pengőt tett ki, úgy, hogy a behozatali többlet huszonhárommillió pengőre rúgott.

Összehasonlítva a múlt év novemberi adatokkal, megállapíthatjuk, hogy a *behozatal majdnem tízmillióval emelkedett*, a kivitel pedig tizenkét millióval csökkent. Behozatalban még mindig első helyen áll a *nyers- és megmunkált fa*, továbbá a *szén*, a *rizs*, a *selyemárú* és a *papiros-behozatal*. A kivitelben a kenyérmagvak kilencmillió pengővel estek vissza, a burgonya kivitele pedig hárommillió pengővel csökkent. A liszt kivitel némi emelkedést mutat, azonban ennek jórésze külföldi raktárakban van és még eladatlan.

Folyik a valorizációs javaslat tárgyalása.

Január hó 10-én, kedden ült össze ismét a parlament és folytatta a *valorizációs javaslat* tárgyalását. Előreláthatóan a javaslat általános tárgyalása nyolc-tíz napot vesz igénybe, míg a részletes tárgyalás további három-négy nap alatt befejeződik.

Január hó 20-án lesz a sárvári választás.

Mint ismeretes, *Huszár Károlyt*, a Ház volt alelnökét, a kormányzó a Munkásbiztosító Intézet elnökévé nevezte ki. Huszár kerületében, *Sárváron*, a Keresztény Gazdasági Párt *Haller István* elnöke mellett jelölő értekezletet tartott, melyen *Maróty László* főjegyzőt jelölték egyhangúan képviselőnek. Állítólag Marótynak olyan nagy pártja van Sárvár környékén, hogy a másik két jelölt *Maróty László* fellépésének hírére visszalépett.

A novemberi állami bevételek meghaladták az előirányzatot.

Az ország pénzügyi helyzetéről a pénzügyminiszternek legutóbb kiadott XVII. jelentése, 1927 november 1-től november hó 30-ig tájékoztatja a közvéleményt. Az állami bevételek a kimutatás szerint 97.3 millió pengőt tettek ki és *13.8 millió pengővel kedvezőbben alakultak az előirányzatnál*. A legnagyobb többlet a vámjödéknél jelentkezett, ennek oka a külforgalom emelkedése. A jelentés beszámol azután a csődök és kényszeregyességek számáról is, amely sajnálatos emelkedést mutat. November havában 88 fizetéseképtelenségi eset fordult elő. A munkanélküliek száma 12.438-ra emelkedett, amely azonban az egy év előtti helyzettel szemben még mindig *38.3 százalékos javulást jelent*.

ÁLLATBIZTOSÍTÁS!

Biztosíthatók elhullás vagy kényszervágás ellen:

Sertések

Lovak

Szarvasmarhák

Juhok stb.

vemhes anyaállatok

magzatukkal együtt,

értékes tenyészállatok

(utóbbiak 100 százalékos kártérítéssel)

A biztosítás kiterjed a járványos betegségekre, lovaknál ezenkívül a használatra tartósan alkalmatlanná válás esetére is

Állatszállítmánybiztosítás, biztosítás vásárra, vágóhidrahajtás és kiállítás tartamára!

Mercur

Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Tükör-utca 2. sz.

BUDAPEST, V.,

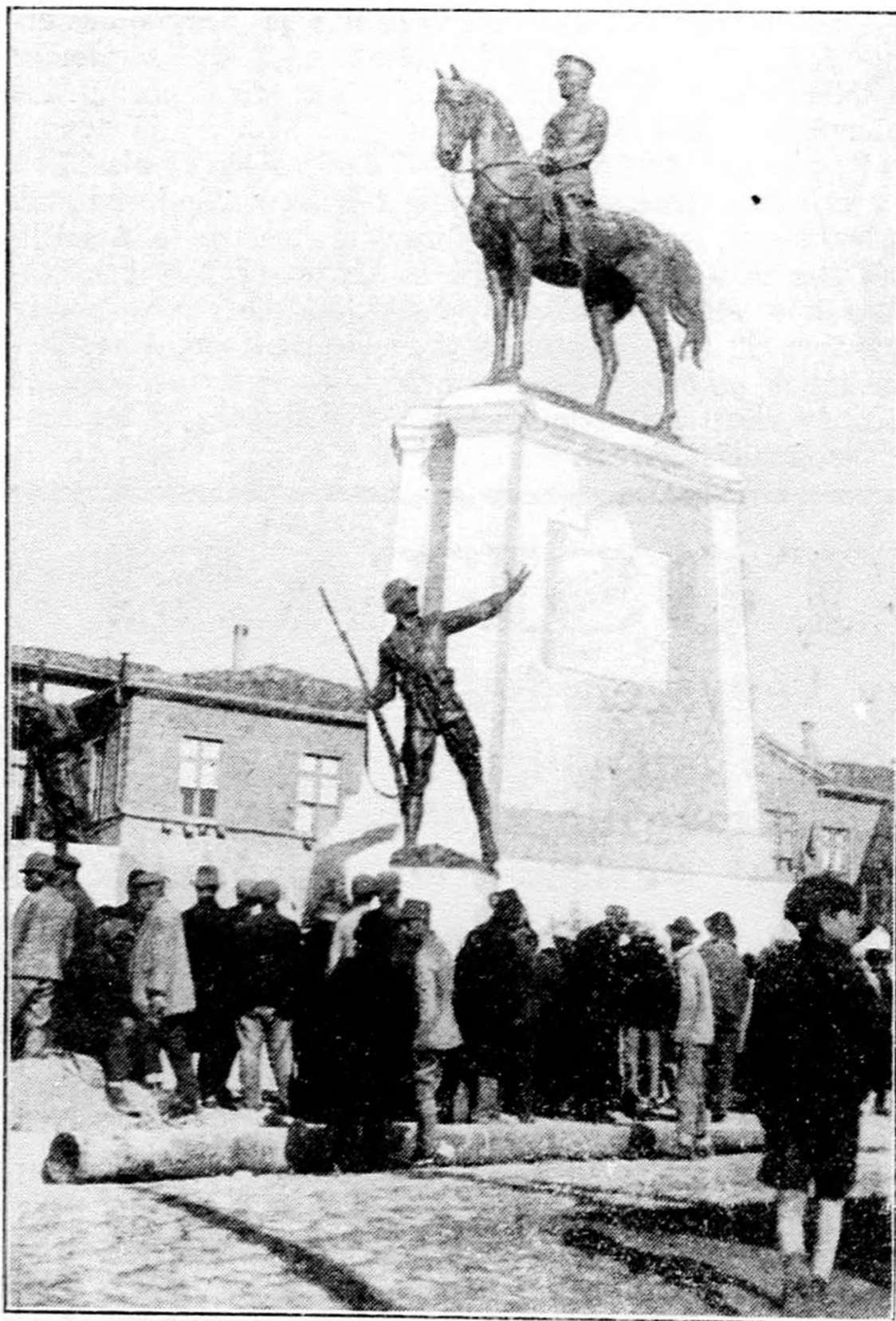
Telefon: T. 113-06

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Bonyodalom a magyar határon lefoglalt öt vagon géppuskaalkatrész miatt.

Január 2-án, az osztrák vasútak egyik vonatával többek között öt vagonrakomány érkezett Szentgotthárdra, amelynek átvizsgálásánál az osztrák vámhatóságok megállapították, hogy géppuskák alkatrészeit tartalmazzák. Az öt vagon Olaszországból indították Ausztrián és Magyarországon át Lengyelország címére. A hadianyagok feladója egy veronai magáncég volt. Abban a pillanatban, midőn a vagonok valódi tartalmát az osztrák vámalkalmazottak megállapították, a vagonok már magyar területen voltak, a magyar hatóságok tehát az osztrák hatóságok követelődése után sem egyezett bele, hogy a vagonokat osztrák területre visszatolassák.

A vagonok lefoglalásának híre bejárta az egész európai sajtót és különösen a kisántant államok lapjai állították be ellenségesen a kérdést, természetesen Magyarország irányában. Az osztrák kommunisták *Abend* című lapja például azt írta, hogy a gépfegyvereket nem Lengyelországba akarták szállítani, hanem a magyar-olasz barátsági szerződés egy titkos pontja értelmében Magyarország részére érkeztek. A francia és angol lapok nem nézték ilyen ellenséges szemmel az ügyet, sőt a *Times* című angol lap „*Határkomédia*” című cikkében megállapította, hogy semmiféle törvény nem tiltja a hadiszerek-

Kemal pasa legújabb szobra.

Mostanában állították fel Angórában, az új Törökország fővárosában, Kemal pasának, az ország megmentőjének és a köztársaság elnökének új lovasszobrát. A pompás szobor Kemal pasát tábornoki egyenruhában ábrázolja.

nek Magyarországra való szállítását. Csehország hivatalos körei olyan nyilatkozatokat tettek, hogy Romániával, Ausztriával és Szerbiával egyetértően *legjobb szeretnének felvilágosításért egyenesen Budapesthez fordulni.*

Prágában európai botránnyá szeretnék volna felfűjni a hadianyagok ügyét, ugyanakkor a külföldi sajtó gúnyos mosolygással szemlélte a csehek ijedezését, a párisi magyar követség által tájékoztatott francia lapok pedig megállapították, hogy a magyar kormányt semmiféle felelősség nem terheli a szentgotthárdi eset miatt, mert az átviteli engedély nélküli árút azonnal lefoglaltatta és mint ilyent, valószínűleg megsemmisítetteti és ócskavasként fogja értékesíteni.

Szerbiának tizenhétezer csendőre van.

A szerb parlament pénzügyi bizottsága a múlt héten tárgyalta a belügyminisztérium költségvetését, amelynél a minisztérium kérte, hogy a csendőrség fenntartására előirányzott összeget emeljék fel. *Pribicsevics* Szvetozár ellenzéki képviselő hosszasan foglalkozott a kérdéssel, támadta a szerb közigazgatást, szóvátette a délszerbiai állapotokat és megállapította, hogy az ország tizenhétezer főnyi csendőrségéből tízezer csendőr Délszerbiában teljesít szolgálatot és ott még is lehetetlen állapotok uralkodnak.

Az oláh határon asszonyokat és gyermekeket gyilkolnak az orosz vörös csapatok.

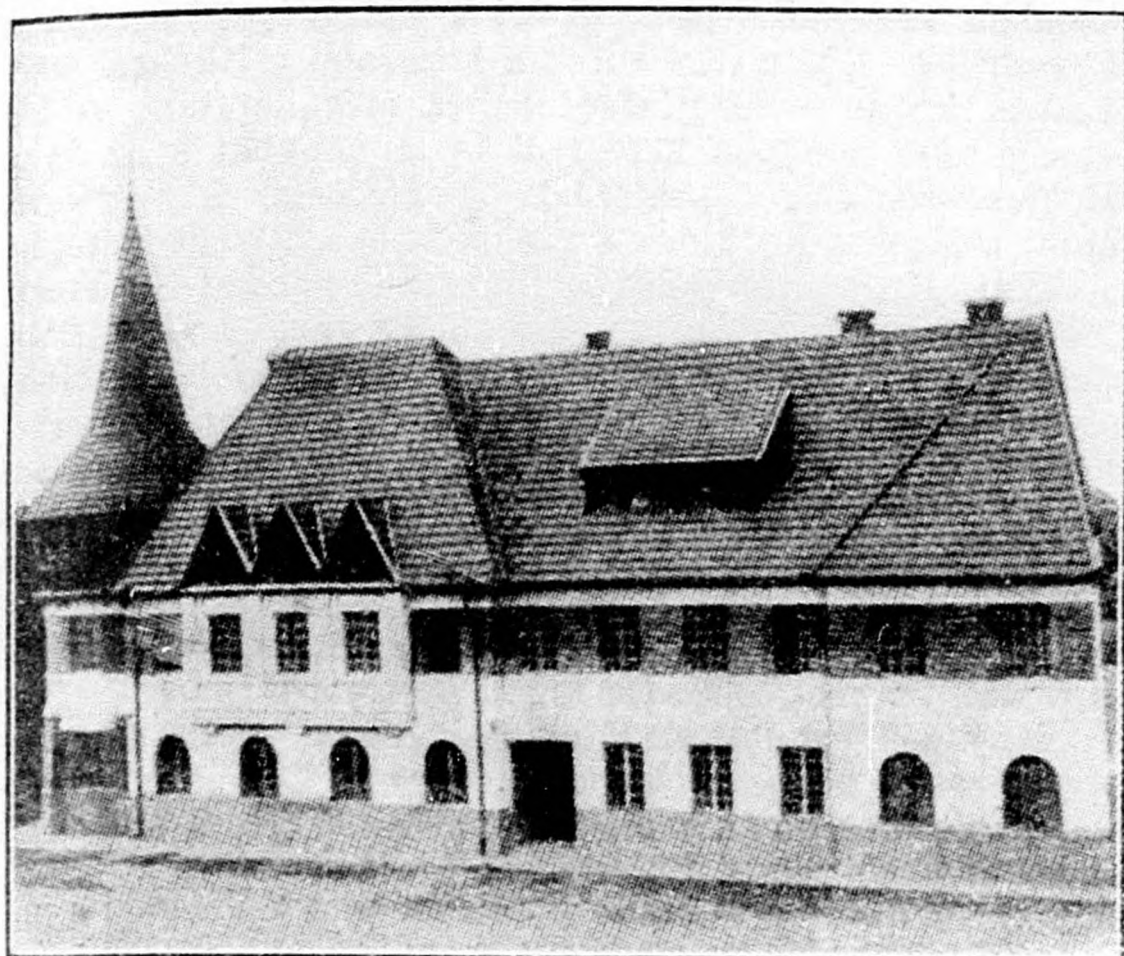
Néhány hét óta az orosz vörös hadsereg katonai csapatösszevonásokat végzett a besszarábiai oláh határ mentén. Az oroszok hadgyakorlatok ürügye alatt vitték oda a katonaságot, ami Bukarest politikai köreiből nagy izgalmat és idegességet keltett. Egyelőre nem lehet pontosan megállapítani, mi a terve Oroszországnak az oláh határon. Az orosz bandák több helyen harcot kezdtek, az oláh határfalvakba betörték, a falvakat felgyújtották és kirabolták. Mindazokat, akik a legkisebb ellenállást fejtették ki, az orosz bandák legyilkolták, asszonyokat és gyermekeket végeztek ki, azután szalmát hordtak az üresen maradt házakba és a községek négy sarkát felgyújtották. A lakosság ezeken a helyeken a környékbeli erdőkbe menekült.

Külföldi lapok a magyar békefeltételek revíziója mellett.

A francia és angol lapok a múlt héten is sok cikkben foglalkoztak a magyar kérdéssel. A *Rumeur* című francia lap hosszabb vezércikkben tárgyalja a magyar revízió kérdését és megállapítja, hogy a magyar ügy mellé állott *Rothermere* lord és *Borah* szenátor Európában és Amerikában olyan hatalmas eszközök felett rendelkeznek, amelyekkel rövidesen sikerül meggyőzni a világot arról, hogy a békerevizitót végre komolyan vegyék. Franciaországnak rá kell szánnia magát, — írja a cikk — hogy a békerevizitó lehetőségét elismerje és rá kell vennie a kisantant államait, hogy saját jószántukból egyezzenek bele olyan határkiigazításokba, amelyek mulhatatlanul szükségesek.

A *Daily Mail* hasábjain egy angol előkelőség szintén hosszabb cikkben foglalkozik a jövő év lehetőségeivel és azt írja, hogy az 1928. év nem hoz háborús veszélyeket. Magyarországról szólva, azt mondja, hogy az a szerencsétlen helyzet, amelybe a békeszerződés ostoba módon döntötte Magyarországot, háborús veszélyt nem rejt magában, mert az idők folyása és a *Daily Mail* által közölt tények ismerete orvosolni fogja a magyarok legsúlyosabb sérelmét. A magyaroknak csak türelmesen várniuk kell, mert végül is igazságot kap ősrégi hazájuk.

A magyar kérdésre vonatkozóan rendkívül érdekes egyik nagy francia lap cikke is. *Hová csatlakozik Magyarország?* — ezt a kérdést veti fel a francia lap és megállapítja, hogy rövid idő múlva Franciaországnak állást kell foglalnia a trianoni szerződés ügyében, mert érthető és természetes, hogy a magyar nép, amely területé-

Csonkabiharvármegye Leventeháza Berettyóújfalun.

(Beküldte Szekeres István Sarkadról.)

nek kétharmadát vesztette el és ötmillió színmagyar testvérét tudja idegen járom alatt, *előbb-utóbb tüzzel-vassal megtorlásra készül.*

Rothermere lord a magyar kérdéstről.

Rothermere lord, aki jelenleg Havannában tartózkodik, fogadta a Kuba területén élő magyar lakosság tisztelegő küldöttségét és kijelentette a küldöttség előtt, hogy *az idegenbe szakadt magyarság nagy befolyást érvényesíthetne Magyarországra javára, ha iparkodnék a világ tudomására hozni a magyar sérelmeket.* Meggyőződése szerint nincs messze az az időpont, amikor a magyar ügyet a nagyhatalmak egyike a Népszövetség elé viszi, *akkor pedig a Magyarországtól jogtalanul elvett területek ismét visszakerülnek.*

Meghalt egy magyargyűlölő cseh püspök.

Pozsonyban a múlt héten, negyvenöt éves korában meghalt Zoch Sámuel dr. evangélikus püspök, csehszlovák nemzetgyűlési képviselő, aki *elvakult magyargyűlöletével tette ismeretessé a nevét.* A magyargyűlölő püspököt tüdőgyulladás ölte meg.

MEZŐGAZDASÁG

A tenyészkán takarmányozása és ápolása.

A kifejlődött tenyészkán táplálásánál a kondíció legyen a zsinórmérték. Ne mérjük a táplálékot oly fukar adagokkal, hogy lesóványodjék, mert akkor a nemzési vágy is csökken. A túltáplálás hatására viszont elhízik a kan, elpetyhüdik a szervezete, aminek megint csak a nemzési energia vallja kárát.

A hágtási igényen kívül a kifejlődött kán általában a létfenntartó táplálás kielégíti, de a hágtási igényben abrak többlettel kell gondoskodni arról, hogy az intenzívebb nemi élet ne törje meg erejét.

Ha a kan még fejlődésben van, azaz 1—2 éves, akkor a kellő fejlődés biztosítására természetesen valamivel bősegebb legyen a takarmányadagolás.

A sertés takarmányai közül a kanok táplálására bármelyik alkalmas. Legfeljebb a vizenyős, petyhító takarmányok nagyobb adagjaitól tartózkodjunk, hogy a has ki ne táguljon s így a kan el ne nehezdedjen.

A gyakorlatban vagy abrakfélék (zab, szemes árpa és zab, kivételesen rozs, gyakran csöves tengeri), vagy nyáron zöldtakarmány, télen répa a kanok főtakarmánya. Fejlődőknek télen, mikor fehérjedús zöldtakarmányban nincs részük, némi lóbabot vagy más fehérjedúsabb abrakfélét is adnak.

Az adagok nagyságát illetően a következők nyújthatnak tájékoztatást:

A hágtási igényen kívül kifejlett kanoknál megfelelő tápláltsági állapot érhető el télen 1—1.5 kg. gabona-darának és 2—3 kg. takarmányrépának etetésével. Ha a kanok pelyvával (fejenként $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg.) kevert répát tetszés szerint fogyaszthatnak, akkor $\frac{1}{2}$ kg. abrak is elegendő lesz. Nyáron kijárhatnak a kanok legelőre s ennek minősége szerint 0.5—1 kg. abrakban legyen részük; tarlólegelő mellett az abrak elmaradhat. Ha legeltetésre nincs mód, akkor nyáron is 1—1.5 kg. abrak vagy tetszés szerint fiatal zöldtakarmány és $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg. abrak legyen a napi takarmány.

Búgatás idején alatt és ezt megelőzőleg 2—3 héttel indokolt lesz fejenként $\frac{1}{2}$ —1 kg. szemeszabot, mint pótlékot adagolni az előbbi napi takarmány mellett. Több tenyésztő a zabpótlék felét rozsban adja, mert meggyőződésük szerint a rozs is élénkítő hatással van a nemi életre.

A megfelelő táplálás mellett gondoskodjunk arról is, hogy a kannak legyen része kellő mozgási alkalomban, mert csak így őrizheti meg egészségét, szervezetének szívósságát és csak így marad évekig tenyészképes. Állandó istállózás mellett elvész az ellenállóképessége, rossz szokásokat vesz fel, idő előtt ellustul, elhízik és elvadul.

A kán ne tartsuk a kocák istállójában, mert az esetleg rühető koca közelsége feleslegesen izgatja őt s így idő előtt elhasználódik. Legjobb számára 3×3 m. alapterületű 1.5—2 m. magas ólat készíteni, melynek ajtaja egy lehetőleg tágas, esetleg fürdővel is ellátott, fákcal beárnyékolt kifutóba vezessen. Az ólajtó legyen télen-nyáron nyitva.

Kezeljük a kán jóindulattal, de erélyesen, hogy engedelmes volta biztosíttassék.

A rosszindulatú, verekedő kán agyartait célszerű le-törni és a törési véget símára reszelni.

Alacsony zabtermésátlagaink oka.

A zab alacsony termésátlagainak kétféle oka van. Az egyik az, hogy a zabbal elvetendő földeket gazdáink igen gyakran csak tavasszal szántják meg és nem őszel, holott a csak tavasszal megszántott föld a téli nedvességét nem gyűjtheti magába, ennek következtében sokkal kevesebb vizet tartalmaz s így különösen szárazabb tavasz esetén már ezért sem adhat jó termést. Amiből önként következik, hogy a tavasszal zabbal bevetendő földeket is őszel kell mélyen megszántani, mert ezáltal nemcsak a teljes téli nedvességet veszi fel a talaj, de légátjárhatósága is jobb s ennek következtében nagyobb mennyiségű feltáratlan állapotban levő növényi tápláló-

GRAMOFON

kitűnő, tisztahangú beszélőgép 40 pengő.
Nagyobb, erős, gyönyörű hangú 64 pengő.
A világ legjobb beszélőgépei és hanglemezek legnagyobb raktára.

Sternberg

királyi udvari szállítók hangszergyárában,
BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 60.

anyag válik a növények által felvehetővé s erőteljesebb baktériumflóra is fejlődhetik benne, ami a termés nagyságára elsősorú befolyással van.

A második oka annak, hogy a zab rendszerint keveset terem az, hogy a zab mindig legtávolabb esik a trágyázástól. Ha sovány, kiélt a föld, ha a gazda nem ért rá rendszeren bemunkálni azt, akkor mindig zabot szokott bele vetni. Évszázados hagyomány ez, amitől a gazdák nehezen térnek el. Holott őszi megművelés és megfelelő trágyázás mellett a zab kétszeres-háromszoros termést is szokott adni. Trágyázni olyan műtrágyákkal kell, amelyek pótolják azon hiányokat, amelyek a régen istállótrágyázott talajban jelen vannak, ezért kötött talajon két-féle műtrágyát kell alkalmazni, szuperfoszfátot kat. holdanként 150 kg.-ot és mézsnitrogént 60—100 kg.-ot, utóbbit a szuperfoszfát előtt 8—10 nappal kell kiszórni. Egyedül szuperfoszfáttal trágyázni azért nem érdemes, mert a szuperfoszfát csak a foszforhiányt pótolja, miután pedig a zabföldek rendszerint 8—10 éve, sokszor hosszabb idő óta nem kaptak istállótrágyázást, nitrogénhiány is van bennük, amit egyedül szuperfoszfátózással pótolni nem lehet, hanem csak nitrogénműtrágya alkalmazásával. Homokon azután egy harmadik műtrágyát, kálit is kell alkalmazni, mert a homoktalajok többnyire káliszegények s nagy termést csak abban az esetben adhatnak, ha a kálihiányt is mesterséges trágyázással pótoljuk.

Két kisgazdatársunk kísérletezését említjük e helyen, mert kísérletük nagyon szépen mutatja, hogy míg az egymagában alkalmazott szuperfoszfát alig ad terméstöbbletet, addig mézsnitrogénnel együttesen alkalmazva igen nagy terméstöbbletet ad. Papp Márton Dévaványán egy hold földet trágyázatlanul hagyott s ezen termett 1190 kg. zab, egy hold földjét 150 kg. szuperfoszfáttal trágyázta s ezen termett 1256 kg., tehát 64 kg.-al több, mint a trágyázatlanon, egy hold földjére a szuperfoszfát mellett 80 kg. mézsnitrogént is adott s ezen termett 1672 kg., tehát 480 kg.-al több, mint a trágyázatlanon. Természetesen a szalmatermés is hasonló arányban növekedett a szuperfoszfát, majd pedig szuperfoszfát-mézsnitrogéntrágyázásnál. Katona Sándor monostorpályi kisgazda 150 kg. szuperfoszfáttal trágyázott földjén termett 620 kg., 70 kg.-al több, mint a trágyázatlanon, 150 kg. szuperfoszfát és 80 kg. mézsnitrogénnel trágyázott földjén pedig 800 kg., 250 kg.-al több, mint a trágyázatlanon.

Természetes, hogy a trágyázás eredményére befolyással van az is, hogy a talaj milyen jól van előkészítve s hogy a vetést milyen korán eszközöltük. Tudvalevő, hogy a zabot nagyon korán kell vetni, de ha valaki ezt bármely oknál fogva nem teheti meg, akkor legalább tegye meg azt, hogy a hóolvadás után, mielőtt rá lehet menni a talajra, máris fogasolja azt, s e fogasolást a vetés idejéig időközönként ismételve meg.

Ilyen eljárás mellett senkinek se lesz panasza a zab alacsony termésátlaga miatt.

A baromfiak fertőző fehér hasmenése.

Irta: Anghi Csaba Geyza.

A baromfiak fertőző fehér hasmenése érzékeny károkkal sújtja újabban a baromfitenyésztőket. Különösen ott okoz nagy veszteségeket, ahol nagyobb tömegben kultúrfajtákat (plymouth, rhode island, leghorn stb.) tenyésztenek. A fehér hasmenés külső jelekből is megállapítható: az állatok ürülete lágy, fehér, a végbélnyílás körüli tollak ürülettől szennyezettek. Az ürület megszárva gipszszerű anyaggá válik, mely könnyen szétmorzsolható. Idősebb csirkéknél az ürület néha vércsíkkal érezett.

Elég könnyű megállapítani e betegséget olyankor, amikor a fentebb felsorolt külső jelek mutatkoznak.

Azonban nem mindenkor kíséri a betegséget a fehér, lágy ürület. Különösen áll ez a korosabb csirkékre, amelyeknek így a fertőzöttségét nehéz megállapítani. A betegség több hónapra keresztül is lappanghat s az ilyen bacillusgazda-állatok látszólag egészségesek szoktak lenni, tojásokat is tojnak s azokból néha csirkét keltethetünk ki. Ha azután egy bacillusgazda-baromfit hirtelen takarmányváltozás, huzamosabb ideig tartó esőzés, ütés, megkergetés, fárasztó utazás ér, a fertőzött baromfinak egy vagy több belső szerve megreped, az állat szomorkodóvá lesz, némelykor hasmenést is kap, tolla borzassá válik és rendszerint belső elvérzésben hullik el. A fertőző fehér hasmenésnek ezt az alakját általánosan tyuktífusz névvel jelölik.

A bacillusgazda-állatok — mint említettük — tojást is tojnak s abból csirke is kikelhet. Nem minden esetben lesz az ilyen bacillusgazdától származott tojás a betegség csiráitól fertőzve. Kapunk olyan tojásokat, amelyekből csirke egyáltalán nem tud kikelni, mert a fertőzés olyan erős volt, hogy a csirkemagzatot már a tojásban előlte. Kapunk azután olyan tojásokat, amelyekből kikel ugyan a csirke, de borzas, bágyadt, étvágytalan s rövidesen elpusztul. Nemkülönböztetve olyan tojásokat is nyerünk, amelyekből a kikelt csirke beteges ugyan, de nem pusztul el, kiheveri a betegséget, felnevelhető, sőt tenyésztésre is használható: ezekből lesznek a bacillusgazdák! Végül kaphatunk egészséges, egyáltalán nem fertőzött tojásokat is. Az ilyen tojásokból kikelt csirkék éppen olyan szépen fejlődnek, mintha teljesen egészséges tyúkoktól származtak volna.

De nemcsak a tyúkok, hanem a kakasok között is vannak olyanok, amelyek terjesztik a bajt. Tehát egészséges tyúk és bacillusgazda kakas ivadékai is elhullhatnak e veszedelmes kórságban.

Ha valamilyen baromfi, akár a tojásból, akár társai ürülete útján megkapta a betegséget, de abból talán ki is gyógyult, teljesen egészségessé sohasem válik.

Nézzük már most, hogy mi a teendője a baromfitenyésztőnek a fehér hasmenéssel fertőzött állománnyal szemben?

Minthogy nehezen lehet eldönteni azt, hogy a fertőzés milyen úton lépett fel, az összes gyanús vagy a fehér hasmenést már mutató állatokat ki kell irtani. Húsuk emberi táplálkozásra alkalmas, de a táplálékul fel nem használható zsigereket el kell égetni. Rendes körülmények között a beleket, gyomrot stb. baromfiaknak vetik oda. Az olyan állományban, ahol csak egyetlen fertőzés is előfordult, ezt soha sem tegyék. Nem lehet ugyanis tudni, hogy vajjon az az egészségesnek látszó baromfi nem hordozta-e magában bacillusokat. Ebben az esetben ugyanis az egészséges állatok a bacillusgazda zsigerei útján is befertőződhetnek.

A tojások útján való fertőzést csökkenthetjük úgy, hogy tojásokat csakis egészséges és fehérhasmenéstől mentes állományból szerzünk be. Ezt azonban nehéz keresztül vinni. A fertőző fehérhasmenést — éppen veszedelmes voltánál fogva — minden tenyésztő el szokta titkolni. Ahol azonban már egyszer előfordult, avval a tenyésztéssel szemben tojás- és tenyészanyagbeszerzés tekintetében mindig legyünk óvatosak.

A betegséget a tudomány mai állása szerint csak megelőzni lehet. Evégett az állatokat vérvizsgálatnak kellene alávetni. A vérvizsgálathoz szükséges vérvételt ügyesebb ember meg tudja ejteni. Vért a szárny belső felületén szembetűnő viszérből szokták venni úgy, hogy forró gőzzel alaposan „sterilizált“ tűvel beleszúrnak a viszérbe s a kifolyó vért ugyancsak jól sterilizált kis üvegedénybe csurgatják. A kis üveget erősen átgőzölt és jól záró vattacsomóval ledugaszoljuk s az állatorvosnak átadjuk, vagy az Állatorvosi Főiskola Járványtani Intézetének (Rottenbiller-utca 21/23.), vagy az Állami Ojtóanyagtermelő Intézetnek (Hungária-körút 244.) lehetőleg küldönccel beküldetjük. A Budapesttől távolabb eső helyek nincsenek abban a kedvező helyzetben, hogy ezen állami intézetekbe

gyorsan beküldhessék a vért; ebben az esetben okvetlenül forduljanak az illetékes állatorvoshoz. Nagyon fontos, hogy a vér a lehető legrövidebb idő alatt vizsgálat alá kerüljön, mert az állott vér rothadásnak indul s a vizsgálat számára alkalmatlanná válik.

Ideális lenne természetesen, ha évenként többször lehetne vérvizsgálatot eszközölni s a gyanúsak jelzett állatokat ez alapon könyörtelenül kiirtani.

Csakis ilyen radikális úton tudjuk elejét venni a vésznek.

Amikor a baj már valamilyen állományban kiütött, vagy akár csak gyanuk is lehet rá, a baromfiakat kisebb csoportokban s lehetőleg egymástól távol különítsük el. Így, ha valamelyik csoportban történt is elhullás fehérhasmenéstől, reményünk lehet rá, hogy csak az a csoport fertőződött a beteg állat bélsarától s talán a többi még érintetlen. Ilyen esetben azonnal alaposan fertőtleníteni kell az ólakat, mesterséges keltetésnél a keltetőgépeket, az összes eszközöket, amelyek a baromfitenyésztésnél használatosak. Ha az ól kevésbé értékes anyagból készült, felgyújtásától se idegenkedjünk.

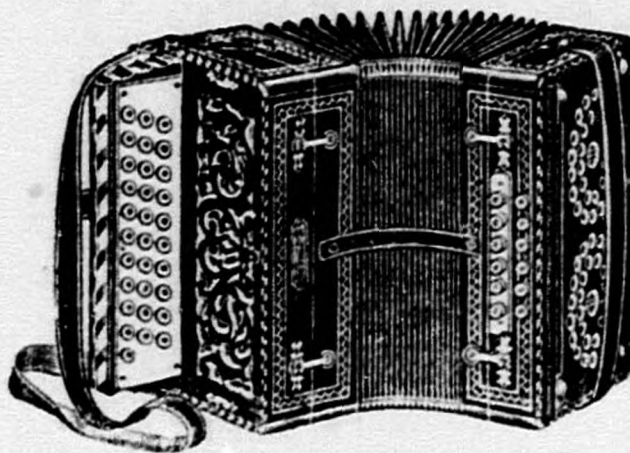
Az állatbiztosításról. Hazánkban eddig is lehetséges volt egyes lovakat és szarvasmarhákat biztosítani, de éppen a leg-
elemibb és gyakran előforduló károk elleni biztosítás lehetőségét nélkülöztük eddig, értjük ezalatt különösen a sertések biztosítását, amely állatok eddig hazánkban egyáltalában nem voltak biztosíthatók. A *Mercur Általános Biztosító Részvénytársaság* amely 1920 óta áll fenn, az állami felügyeleti hatóság engedélyével működését *ujabban az állatbiztosításra is kiterjesztette.* Különösen kiemeljük, hogy ez a társaság elsőnek vezeti be hazánkban *sertéseknek minden kárlehetőség ellen való biztosítását, beleértve a sertésorbánc, sertéspestis és sertésvész eseteit is.* Biztosíthatók továbbá szarvasmarhák és juhok, úgyszintén lovak is, mely utóbbi állatokért a társaság akkor is szavatol, ha azok használatra tartósan alkalmatlanná válnak. Hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között milyen óriási jelentősége van annak, hogy az állattartó gazda az állományát érhető mindenemű veszteség ellen biztosíthatja magát, nem szükséges külön hangsúlyoznunk. Mint minden egyéb téren, úgy az állattenyésztésnél és ipari hizlalásnál is előzetes számítással kell dolgozni. Arra, hogy az ilyen számítás mindig helyes is maradjon, egyedül az állatbiztosítás nyújt teljes biztosítékot. Védőoltásokkal lehet ugyan egyes helyeken átmenetileg kielégítő helyzetet teremteni, de kárlehetőségek ellen *egyedül a biztosítás nyújt csálhatatlan védelmet,* amellet, hogy sokszor olcsóbb a védőoltá-

soknál. Az állatbiztosítási díjak a kockázathoz képest mérsékeltek; a gazdaságos tenyésztést és ipari hizlalást csak jelentéktelen mértékben terhelik, de ez a megterhelés minden kárlehetőség ellen a legtökéletesebb biztonságot nyújtja és az előzetes kalkuláció helyességét teljes mértékben biztosítja. Az állatállományt kisebb-nagyobb károk minden körülmények között érik és nem szabad szem elől tévesztetni azt a tényt sem, hogy *az állatbiztosítás hasznos beruházás jellegével bír,* mert a biztosítási díjak már kisebb károk esetén is részben megtérülnek, nagyobb károk esetén pedig többszörösen térülnek vissza. A lapunk mai számában helyet foglaló hirdetésre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Házinyúlak betelepítése. A háború és a kommunizmus után mindenütt nagyobb lendületet vett a házinyúltenyésztés; részben a megfelelő ízletes, könnyen emészthető fehér húsáért, de főleg prémjéért tartják az emberek. A házinyúlak gondozása bár időt, vesződséget jelent és azt is, mint minden tenyésztési ágat, körültekintéssel kell végezni, mégsem ró oly nagy terhet a gazdára, hogy ne tudná a szükséges teendőkkel ellátni. Ilyenkor szoktuk levágás céljából hizlalni a nyulat. A hizlaláshoz zúzott zabot, kukoricadarát, zöldséget használunk, azonkívül ajánlatos tejet itatni. Az állatok alá mindig tiszta, száraz szalmát kell teríteni. Igen fontos, hogy az alom mindig száraz legyen, hogy fel ne fázzanak, meg ne hüljenek az állatok; ezenkívül nagyon kell ügyelni a tisztaságra, hogy a prém be ne szennyeződjék.

A csicsóka termelése. A homoknak egyik igen értékes növénye a csicsóka. A legsivárabb homokon is megterem 30—40 mázsát. Termelésével úgyszólván nem jár semmi kockázat, mert a csicsókatermelők tanúsága szerint ahol már semmiféle homokjavítással, semmiféle homoki növény termesztésével nem bírták a talajt kihasználni, ott a csicsóka még mindig adott termést. A sertések szeretik, tehát párolva, vagy szeletelve, de gumóalakban is etethető. A kiszedetés után még mindig marad annyi gumó a földben, hogy a sertések jó ideig eltarthatók rajta. A homokból könnyen kitúrják a bentmaradt gumókat. A csicsóka zöld részei kedvenc takarmányai a juhoknak. A hó leesése után hónapokon keresztül eltartható vele a birka. Mint évelő növény, 4—5 évig is eltart csekély gondozással. Mivelése nem kerül sokba. Kétszeri kapálás teljesen elegendő neki. Négy-öt év alatt a talajt nagyon kedvező állapotba hozza: a talaj humusztartalmát tetemesen gyarapítja. Utána azután igényesebb homoki növények is termelhetők rajta kielégítő eredménnyel, így például a nyúlzapuka, baltacim, zabosbükköny. Az istállótrágyázást a csicsóka igen meghálálja, azonban a csicsókaföldre istállótrágya ritkán szokott jutni. Talán egyetlen hátránya, hogy verelve, vagy prizmába rakva egy hónapnál tovább nem lehet eltartani. Ezen azonban segíthetünk: mindig csak annyit szedünk ki, amennyi 3—4 heti szükséglet fedezésére elég lesz.

Nagy a feje, búsuljon a ló . . .

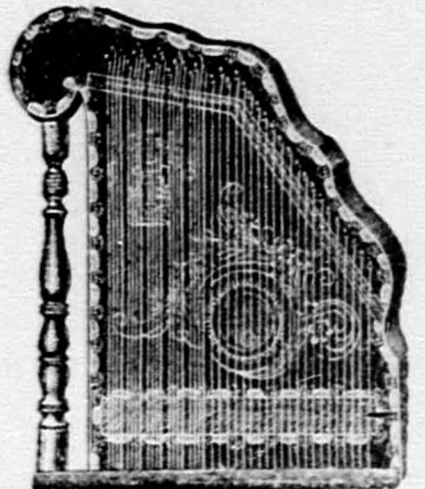
Húzóharmonikák már 6.75 pengőtől

de mi emberek farsangkor vigadni akarunk! A mulatsághoz azonban zene, a zenéhez pedig egy jó hangszer kell. Honnan hozassuk vajjon meg ezt a hangszert, hogy az **szép** is legyen, **jó** is legyen, **olcsó** is legyen? Megfelel erre a kérdésre egyik hálás vevőnkől származó jelmondat:

„Hangszer csak úgy lehet jó,
ha MEINEL és HEROLD-tól való!

Mi bizonyítja mindennél ékebben versenyképességünket és hangszerünk legelsőrangú voltát?

100.000 hangszereleadás az elmúlt esztendőben, valamint 20.000 hatóságilag hitelesített megelégedett vevőnkől származó elismerőlevél.

Gítár-citerák már 12 pengőtől

Nincsen cég a hangszerszakmában rajtunk kívül, amely hasonló számoknak csak megközelítő töredékét tudná beigazolni! Gazdag választékot tartalmaz összes hangszereinkből, valamint magyar elismerőleveleinkből képes **magyar főárjegyzékünk**, melyet (16 filléres bélyeggel bérmentesített) levelezőlap — kérésre készséggel és teljesen **ingyen** küldünk meg Önnek, a legnagyobb hangszerszétküldés:

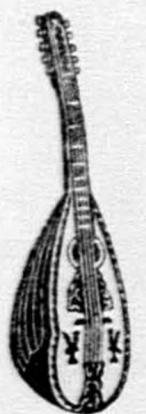

Hegedűk vonóval már 9.60 pengőtől

MEINEL és HEROLD

Hangszer-, Beszélőgép- és Harmonika-gyár
magyar-osztálya

KLINGENTHAL 1462/a szám, Szászország (Sachsen)

Mandolinok már 9.50 P-től

Halászat a befagyott tavon.

A gyümölcsök aszalása a legegyszerűbb módszer arra, hogy azokat huzamosabb ideig, akár évekig is, eltegyük s a megromlás veszélyétől megóvjuk. Minden gyümölcs tartalmaz bizonyos mennyiségű vizet. Ez a víztartalom szokott okozója lenni a gyümölcsök rothadásának, penészedésének. Ugyanis azok az apró élősködő gombák, melyeket közönségesen penésznek nevezünk, csakis a víz jelenlétében tudják káros hatásukat kifejteni. Ha tehát gyümölcsöinket ezektől óvni akarjuk, legegyszerűbb, ha a gyümölcsök természetes víztartalmát azokból elpárologtatjuk: azaz a gyümölcsöket megaszaljuk. Az aszalással a gyümölcs csak víztartalmából veszít. Cukortartalma és zamatanyagai megmaradnak. Délkeleti vidékeken az aszalást napfény segítségével végzik. Itt a gyümölcsöket vagy felfűzik, vagy kitergetik s kiszáradásukat a nap hevérére bízzák. Minálunk nincs olyan erős heve a napnak, hogy az aszalást ilyen módon eszközölhessük. A mi éghajlatunk alatt a kiszáradás sokáig tartana s a gyümölcs így egy kisebb mértékű erjedésen menne keresztül. Ez pedig ízének rovására lenne. Nem ritka azonban az az eset sem, hogy a lassú aszalódás és a napmeleg hiánya folytán a gyümölcs annyira megromlik, hogy emberi fogyasztásra alkalmatlanná válik. Faluhelyen a sütőkemencében szoktak aszalni. Ennek hátránya, hogy a gyümölcs esetleg elszenesedik s a téglák és hamutörmelékkel a kemencében beszennyeződik. Kisebbségi mennyiségű gyümölcs aszalásánál legjobban ajánlható a takaréktűzhelyű sütője. A sütőbe elhelyezett betolható aszalórácsokon a gyümölcs könnyen megaszalódik. A sütőbe egymásfölkött 8—10 cm. távolságban több ilyen rács is elhelyezhető.

Szobanövényeink gondozása télen. Amikor szobanövényeink a nyár után a szabad levegőről a szobába kerülnek, igen sokszor bágyadságot mutatnak. Veszítenek üdezőld színükből, idősebb leveleik idő előtt lehullanak, fiatalabb leveleik csúcsa, továbbá a csúcsrügyeket takaró rügypikkelyek leszáradnak. A nyár folyamán szobanövényeink élvezhették mindazon előnyöket, amelyeket a tiszta levegő, a napfény, a napmeleg, a levegő párateltsége nyújtott számukra. A szobába kerülve rendszerint állandóan magasabb hőmérsékletben, kevesebb páratartalmú levegőben kell tovább élniük. Ezeket a káros hatásokat csak fokozza, hogy sokszor a napfény sem áll a megfelelő mértékben rendelkezésükre. A dús zöldrészekkel, levelekkel ékeskedő szobanövények maguk is elég nagy felületen párologtatják el a felvett nedvességet; ha ehhez még a szobának amúgy is rendszerint kevés páratartalma társult, úgy gondoskodnunk kell, hogy a növények kellő vízzel el legyen látva, s párologtatása — ami egyik igen fontos életműködése közé tartozik — zavartalanul folyhasson. Tömött talajban ugyanis megáll a víz, megszűnik a talaj légjárhatósága s így a hajszálgökök levegőzése akadályokba ütközik. A növénynek juttatandó vízmennyiségről annyit kell tudnunk, hogy addig kell csak a cserépbe vizet tölteni, amíg a cserép alján lévő lyukon a víz kibugyan. Sem több, sem kevesebb nem válik a növény hasznára. Óvni kell növényeinket a hőmérséklet gyors változásaitól is. Az ablakok közelében lévő növények megkapják ugyan a megfelelő világosságot, de huzatot is könnyen kaphatnak. Kiváltképpen, ha az ablakok nem zárulnak elég jól. Ez esetben a kívülről beáramló hideg levegő van ártalmára a növényeknek. Az erős kőszén-, gáz- és dohányfüst szintén hátrányosan befolyásolja a szobanövények díszlését.

Kikircs kiirtása a legelőn és réten. A legelőn és réteken többféle mérges növény található, melyeket az állat ösztönösen kerül. Ide tartozik a különösen nedves, vízmosásos, süppedékes, ingoványos legelők egyik legveszedelmesebb növénye, a kikircs, mely ősszel virágzik és a következő tavaszig magzik. A júniusban gyűjtött magvak fehérek, a később gyűjtöttek pedig barnák, keserű ízűek; tartalmuk erős mérge. A kikircset már ősszel ki kell pusztítani a legelőről és rétekről, még pedig úgy, hogy ásóval kiássuk hagymáitól együtt. Megtaláljuk könnyen, mert a legelésző állat körülötte a jó fűveket lelegeli, azt meg ott hagyja. A kiásott földből kiszedjük a hagymát, a földet pedig visszatesszük a helyére. Tavasszal úgy védekezhetünk ellene, hogy végig hajtjuk a csordát az ilyen réten, legelőn akkor, ha az nedves és így a hagymákat összetipratjuk.

A rétek és legelők ápolásának fontosságára nem lehet elégszer rámutatni. Meghálálja a rét és legelő is az ápolást, trágyázást, nemcsak a szántóföld. A rétek, legelők gondozása istállótrágyázásból, műtrágyázásból, fogasolásból és gyomirtásból áll. Istállótrágya rendszerint nem igen jut a rétre, legelőre, mert sokszor örülni kell, ha a szántóföldre elegendő kerülhet. Az istállótrágyát különben is csak akkor hálálja meg a rét, ha újonnan létesítették azt. Ebben az esetben késő ősszel kell az istállótrágyát kihordani. Utána fogasolunk. Az istállótrágya mennyiségére nem lehet tanácsot adni; adjunk annyit belőle, amennyit tudunk. Kat. holdanként 100—150 mázsánál többet úgysem juttathatunk a rétre, legelőre. A nitrogéntartalmú műtrágyák a növényzet tömegét, mennyiségét gyarapítják. Ilyenek a kénsavas ammonium, amelyből 60—100 kg.-ot, a csilisálérom és mészsárlérom, amelyekből egyenként 30—40 kg.-ot, a mézsnitrogén, amelyből 80—120 kg.-ot adjunk kat. holdanként. Homokosabb vidéken a káliműtrágya tesz jó szolgálatot. 40%-os kálisóból 80—100 kg.-ot találtak kívánatosnak. Amennyiben a réten és legelőn termő fűféléknek nemcsak mennyiségére, de minőségére is súlyt helyezünk s igyekszünk ott a jobb hereféléket is meghonosítani, úgy a foszforsavműtrágyák alkalmazása ígér szép eredményt. Ide tartozik a Thomas-salak, amelyből 300—500 kg., a rhenaniafoszfát, amelyből 150—250 kg., a szuperfoszfát, amelyből kat. holdanként 200—300 kg. elszórása bizonyult hatásosnak. Tömődöttebb talajú, idősebb rétek és legelők javítására a fogasolás, boronálás igen alkalmas. A gyomok, bozótok irtására a pásztort el kell látni V-alakú vassal felszerelt bottal s a gyomirtást kötelességévé kell tenni.

Mikor fedeztessük a kancát? Az ivarzó kanca gyakran nyerít, kólikás fájdalmakat mutat, csökönys szokott lenni a munkában, farát a falhoz dörzsöli, a választórúdra dől. Sokszor van vizelési ingere anélkül, hogy tényleg vizelne, ellenben bővérű szeméremajkait időnként sárgás folyadék hagyja el és gyakran megjelenik a szeméremajkak között a duzzadt csikló. Ha ezeket a jeleket a kanca akkor is mutatja, amikor csődör nincs a közelében, úgy a kanca „valódi” sárlásáról, ivarzásáról biztosak lehetünk. Megtörténik azonban, hogy a fentebbi tünetek egyikét vagy másikat akkor figyelhetjük csak meg, ha a kanca közelében még tartózkodik. Máskor ellenben ezen izgalmi tünetek nem észlelhetők. Ezt a jelenséget a kanca „hamis” sárlásának nevezzük. A valódi és hamis sárlás között az a különbség, hogy a valódi ivarzásnál a kanca petefészke érett petét termelt, amely fedeztetéskor megtermékenyül s belőle magzat fejlődhet; hamis ivarzásnál pedig az érett pete termelése elmarad, vagy ha nem is marad el, nem történik fogamzás a kanca ivarszerveinek kóros elváltozása következtében. Tehát magzatot hamisan ivarzó kancától nem nyerhetünk. Valódi sárlásnál 4—5 napon belül ménéhez kell vezetni a kancát, mert ha ezt elmulasztjuk, várunk kell az izgalmi tünetek ismételt megjelenésére 3—5 hétig. Hamisan ivarzó kancát pedig nem fedeztetünk, mert annak semmi értelme nem lenne. Végül még csak azt jegyezzük meg, hogy a felsorolt izgalmi tünetek nem mindig egyszerre jelennek meg, hanem egyszer egyik, másszor másik; néha több tünetet észlelhetünk, máskor kevesebbet.

A legerősebb és legegészségesebb szervezeten is könnyen úrrá lesz a betegség, ha ki van fáradva, vagy át van fáradva. Fáradtság, szél, nedvesség vagy egy kis meghűlés után a baj közeledését itt-ott fellépő hasogatások, szűrő fájdalmak, nyilalások árulják el. Mi sem alkalmasabb arra, hogy a testet csúzos, reumás betegségek támadásától megóvják, mint idejében alkalmazott bedörzsölés Krieger-féle Reparatórral.

A Krieger-féle Reparator ára 1 pengő 60 fillér, minden patikában kapható, de csak eredeti csomagolásban, az ismert védjeggyel. Főraktár: Krieger gyógyszerár, Budapest, VIII., Kálvin-tér (Baross-utca sarok).

Nemessányi Sámuel hangszerkészítőmester élete.

Irta: Mogyoróssy Gyula.

A XVIII. század, mely hazánknak oly sok kiváló férfit adott, adta meg iparunknak is a legkiválóbbat, az egyedüli hangszerkészítőmestert, *Nemessányi Sámuel*t, kinek hegedű-készítményei a világhírű olasz mesterekkel egyenlő rangra emelkedtek.

Nemessányi Sámuel

Nemessányi Sámuel született 1837-ben, meghalt 1881-ben. Atyja *Nemessányi Ábris* székely nemes ember volt, aki székely földről ismeretlen módon *Eperjesre* került, ahol adótiszt volt. Az 1848-iki mozgalmak *Nemessányi Ábris*ban is felkeltették a hazafiúi érzéseket és mint honvédtiszt résztvett a branyiszkói ütközetben és 1849 február 5-én hősi halált halt. Özvegye nem bírta elviselni férje halálát és 1850 március 2-án meghalt. Így maradt árván és szegényen a 12 éves kis fiú, *Nemessányi Sámuel*, akit a jószívű és hazafias tótok magukhoz vettek és üvegesmestertégre taníttattak. Mint ilyen, gyakorlatokkal járta velük az országot és került Budapestre.

1853. év tavaszán *Schweitzer János* hangszerkészítő kirakata előtt állott órák hosszat a tótos ruhába öltözött *Nemessányi Sámuel*, aki ekkor már 16 éves volt. Nézte elmerengve, gondolataiba merülve a hegedűket. Végre feltűnt *Schweitzer János*nak, mit nézi oly sokáig ez az üveges tót gyerek a kirakatát? Megszóltotta, mit akar? *Sámuel* félénken mondotta, hogy ő szeretne ilyen hegedűket készíteni. Megkérte *Schweitzert*, hogy vegye fel őt inasnak. *Schweitzer*nek megtetszett a fiú, éppen szüksége volt inasra, behívta az üzletbe és felvette. Ez volt a fordulópont *Nemessányi Sámuel* életében.

Sámuel gyorsan tanult, fogékony volt minden munka iránt, azonban másfélévi inaskodás után, egy esemény ismét kritikussá tette a helyzetét. Ugyanis gödöllői cigányok hoztak egy bőgőt javítás végett *Schweitzer*hez. A bőgő rettenetes piszkos, csúnya állapotban volt, *Schweitzer* utasította *Sámuel*t, menjen le a Dunához, bimosni a bőgőt. Ugyanis *Schweitzer*nek az üzlete a József-téren volt, a Duna közelében és akkor még a rakodópart nem volt kiépítve és eféle munkát gyakran végeztek a Duna partján. *Sámuel* levitte a bőgőt a Dunához, térdig beleállott a vízbe és nyakánál fogva tölta a bőgőt a vízbe és mosogatni kezdte. Nem vette észre, hogy a bőgő nyaka, amit ő fogott, lazán van a bőgőben. Egy pillanat alatt a bőgőt elsodorta a Duna vize és csak a nyaka maradt a kezében. *Sámuel*, mivel úszni nem tudott, nem mehetett a bőgő után, nagy szomorúan, sirva vitte a bőgő nyakát vissza az üzletbe. Mikor *Schweitzer* megtudta a történeteket, éktelen dühbe jött s kellő pofonok között kizavarta *Sámuel*t az üzletből, akit csak segédjének, *Zach Tamás*nak közbenjárására fogadott azután ismét vissza. Ezután már zavartalanul teltek inasévei, míg végre 1857-ben segéd lett, majd 1860-ban önálló mester.

Készítményei világhírűek. Az olasz mesterműveket, de főleg *Guarneri d. G.* hegedűit utánozzák oly művészi tökélyvel, hogy azok az eredetitől meg sem különböztethetők, úgy formára, mint zengésre. Éppen ezért hegedűi olasz mesterek cédlálval ellátva, mint eredeti hegedűk szerepelnek.

Azonban ő is úgy volt, mint nálunk a kiváló mesterek mind, az elismerés, a babér a sírjára hull, mert életében folyton anyagi zavarokkal küzdött. Igaz, hogy ehhez hozzájárultak a sors rendkívüli csapásai, de állami támogatásban sohasem volt része, mint az idetelepedett cseh származású hangszerkészítőknek. Itt is szomorúan kell megemlítenünk, hogy állami támogatást hazai hangszerkészítőnek sohasem adtak, csak az idetelepedett cseheknek, akik még magyarul sem tudtak beszélni. Cseh mesterek Magyarországon óriási vagyontöredéket kaptak az államtól, míg ennek a legkiválóbbnak, aki magyar volt, nyomorultán, szegényen kellett meghalnia.

Sírját a Kerepesi temetőben, évenként mi, szaktársai, megszoktuk koszorúzni.

A »Budapesti Ujság« a legolcsóbb napilap,
hétköznap 6, vasárnap 12 fillér.

Kilencvenkilencen vettek részt a kilencedik versenyen.

Múlt évi december hó 18-án hirdettük ki *kilencedik* versenyünket, a mezőgazdasági képrejtvényt. A pályamunkák beküldésének határidejét 1928. évi január hó 8-ában állapítottuk meg. A versenyre beérkezett összesen *százhárom* pályamunka. A pályázók névsora — a munkák beérkezésének sorrendjében — itt következik:

Bangó István (Hódmezővásárhely), *Kovács Gyula* (Csajág), *Béda Ferenc* (Galambok), *Kovács Ernő* (Szendrő), *Molnár István* (Nagypáll), *Asztalos János* (Tótkomlós), *Szalóky Imre* (Domoszló), *Bodnár Ferenc* (Balsa), *Weisz István* (Kötcse), *Faragó János* (Jászárokszállás), *Paukovic Kálmár* (Ják), *Lábadai József* (Kastélyosdombó), *Győry Zoltán* (Keszthely), *Berecz István* (Kúnágota), *Bobák Ferenc* (Jászárokszállás), *Kasza Sándor* (Jászárokszállás), *Pálinkás József* (Dunapentele), *Dobor Nándor* (Kisdobsza), *Mincsovics Illés* (Dunapentele), *Huszár István* (Sukoró), *Bognár Ernő* (Kerca), *Csonka János* (Bogyoszló), *Melich Márton* (Kondoros), ifj. *Borics László* (Jászberény), *Molnár Imre* (Dab), *Várkonyi Sándor* (Dab), *Gonda Vince* (Rugásd), *Fabi Sándor* (Nyugotszenterzsébet), *Szűcs János* (Pereked), *Ujvári Jenő* (Diósjenő), *Zsinkó Mihály* (Hahót), *Kovács Gyula* (Újiráz), *Surinás István* (Újiráz), *Molnár András* (Dab), *Nagyistók József* (Csongrád), ifj. *Tax János* (Pápa), ifj. *Szakál József* (Kercza), *Varga Ferenc* (Gyöngyöstarján), *Tóth András* (Gyula), *Tóth*

Mindenki figyeljen,

mert az őszi hirtelen időváltozások alkalmával mindnyájan ki vagyunk téve meghülésnek, fertőzéseknek, amelyek könnyen

végzetes következménnyel

járhatnak, ha gondatlanul elhanyagoljuk bajunkat.

Meghülés ellen legjobb védekezés: a test edzése, a szervezet megacélozása, az idegrendszer ellentállóbbá tétele.

Ezeknek a feladatoknak az elérésénél leghatékonyabb segítségünk a minden házban ismert és otthonos

DIANA sósborszesz,

melynek állandó használatával sok bajt háríthatunk el magunkról és sok később nehezen leküzdhető betegséget előzhetünk meg.

Az egész országban mindenütt kapható!

Hatástalan utánaatokat utasítson
erélyesen vissza!

János (Kispeterd), Sinkó László (Soltszentimre), Móricz János (Balatongyörök), Kiss Ferenc (Iván), ifj. Varga András (Gyöngyöstarján), Varga Dénes (Sobor), Rácz Elek (Babarc), Skinta J. Ferenc (Dövény), Pados János (Erdősokonya), ifj. Kovács Lajos (Belvárd), özv. Ambrus Lajosné (Belvárd), Baráth János (Belvárd), Böröcz János (Belvárd), Borbás István (Belvárd), Svanenberger Gyula (Belvárd), ifj. Tarzsó Sándor (Belvárd), Szikszay István (Belvárd), Törzsök István (Belvárd), Tóth Benedek István (Orosháza), Földes Gergely (Vésztő), Tóth Benedek Sándor (Orosháza), Kurunczi Antal (Földeák), Bujtás Kálmán (Szárköly), Gere Ferenc (Kaba), Gere Viktorné (Kaba), Varga Lajos (Sobor), ifj. Kenéz Péter (Hódmezővásárhely), Borsos István (Szigetszentmiklós), Fekcs Árpád (Somlóvásárhely), Végel János (Mélykút), Kotsis Sándor (Nagygeresd), Csóka Kázmér (Nógrádpatak), Borbás Sándor (Istvádi), Pátkai István (Ósi), Tóth B. Sándor (Zalaszabar), Tóth Benkő János (Zalaszabar), Buzás Sándor (Ártánd), Bottlik Imre (Törökszentmiklós), Sávai Ferenc (Kistelek), Molnár László (Tiszaderzs), Kis Ágoston (Kiskúnfélegyháza), Sávai Sándor (Kistelek), Pais Gábor (Paisszeg), Sávai János (Kistelek), ifj. Sávai Ferenc (Kistelek), Szabó József (Nyúlfalu), Fábian Zsigmond (Hajdúsámson), Pajor József (Seregélyes), Farkas Pál (Alberti-Irsa), Dienes Károly (Konyár), Lázár József (Alsópáhok), Csizmadia Antal (Jászberény), Szekeres András (Kondoros), Demeter Gábor (Szögvég), Fülöp L. Gábor (Jásztelek), Beller József (Mezőkövesd), Marton Szilárd (Nagykálló), Bicsák Pál (Magyar-szombatfa), Csorba István (Konya), Kámán János (Alsópáhok).

Olvasóink köréből a *Lysoform* páratlan fertőtlenítő hatására vonatkozólag a következő levelet kaptuk: A *Vasárnap* tekintetes kiadóhivatalának, Budapest. „Értesítem, hogy a kísérletezésre kiadott lysoformot eredményesen használtam az iszálló, sertésöl és tyúkölben. A baromfikolera, mely minden évben áldozatot követelt, most elmaradt. Száj- és körömfájás nem fordult elő, sertéseim szintén egészségesek dacára, hogy a faluban sok sertés hullott el orbáncban. Fertőtlenítő hatása gazdaságomban megelégedésemre nagy eredményeket mutatott fel, miért is minden gazdának figyelmébe ajánlhatom. Budapest, 1927. XI. 3. Tisztelettel Geiselhardt János.“

A szökőkút megfagyott vizsugarai.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Belga kitüntetést kapott Schandl Károly földművelésügyi államtitkár.

A belga király Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkárt a II. Lipót-rend nagy tiszti keresztjével tüntette ki. Schandl Károly dr. államtitkár nemcsak a magyar mezőgazdaságnak és agrárpolitikának kiváló vezére és lelkes előharcosa, de nemzetközi viszonylatban is régi munkása minden agrárvonatkozású ügynek. Számos nemzetközi agrárkongresszuson vett részt sikerrel, amelynek során a belga mezőgazdasági élet is több ízben hasznosította Schandl Károly dr. államtitkár értékes útmutatásait. Ezeket az érdemeket jutalmazza most a belga király kitüntetése.

Bikavásár lesz februárban a Hortobágyon.

A Debrecen-hortobágyi Magyar Tenyészbikatelep Legeltetési Társulat ezévi bikavásárát február hó közepén rendezi. A vásáron hatvanöt darab három éves fajtisza, magyar ridegen nevelt tenyészbika kerül eladásra. A bikák a cifragulyai teheneknek a debreceni törzsgulya bikáival való párosításából származnak. A vásárról felvilágosítást a Debreceni Gazdasági Egyesület titkári hivatala ad.

Féláron kapnak a gazdák burgonyaműtrágyát.

A burgonya műtrágyázásának terjesztése céljából a földművelésügyi minisztérium burgonyatermelési hivatala féláron oszt ki burgonyaműtrágyát. A fuvarköltséget a hivatal viseli. Egy-egy gazdaság huszonöt métermázsra műtrágyát igényelhet. A kérelmeket a hivatalhoz kell intézni. (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér).

Országos dohánytermelési kiállítást rendeznek Debrecenben.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a debreceni dohánytermelési kísérleti állomás közreműködésével versenyt hirdet, melynek eredménye Debrecenben, április 21—23. napjain kiállítás keretében kerül bemutatásra. Látható lesz a törés, fűzés, szárítás, csomózás, osztályozás gyakorlati módszere, a különböző dohányfajták, a természetnél és foglalkozásnál használatos eszközök és berendezések. A kiállításon való részvételt április 1-ig kell bejelenteni a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamaránál (Debrecen).

Lóhere és lucernamag kedvezményes beszerzése.

A lucernának és lóherének belterjes termelése érdekében a földművelésügyi minisztérium Baranya-, Somogy-, Tolna- és Zalavármegyék területére szólóan a Kaposvárott székelő Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarát bízta meg azzal, hogy kedvezményes vetőmag kiosztást fogantosszon. Homoktalajokra a belterjesebb takarmánytermelés érdekében nyúlzapuka, vagy homoki borsó vetőmagja is igényelhető. A száz holdon aluli kisbirtokosok a fenti takarmánynövények vetőmagját harmincszázalékos árkedvezménnyel vásárolhatják. Bővebb felvilágosítással a Kamara szolgál.

Szervezkednek a cukorrépatermelők.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az Országos Mezőgazdasági Kamarával karöltve nagyszabású mozgalmat indított a cukorrépatermelők megszervezése érdekében. A cukorrépatermelők vármegyénként a vármegyei gazdasági egyesületek keretein belül szakosztályokba tömörülnek. A Csanád-vármegyei Gazdasági Egyesület máris megalakította cukorrépa- és kendertermelési szakosztályát. A Tiszántúli cukorrépatermelői pedig elhatározták, hogy Tiszántúli Cukorrépatermelői Szövetsége címen szervezetet alakítanak.

Az Alsódunántúlon megkezdtek a Selektor-beszerző szövetkezetek megalakítását.

A földművelésügyi miniszter, mint ismeretes, akciót indított a vetőmagtisztítás érdekében. A minisztérium az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarát tizenöt Selektor-beszerző szövetkezet megszervezésével bízta meg. A szövetkezetnek legfeljebb 200 kat. holdig terjedő birtokkal rendelkező gazdák lehetnek a tagjai. Az ilyen szövetkezetek a kamara közbenjárásával szerzik be a Selektort. A vételár 33 $\frac{1}{3}$ %-t a földművelésügyi minisztérium fizeti, a hátralévő összeget pedig a szövetkezet törleszt három év alatt 8%-os kamattal. Bértisztítással a Selektor ára három év alatt teljesen megtérül.

Dörög az ágyú. . .

A Pozsony alatt megállott jég szétrobbantására a csehek megszólaltatták az ágyúkat. Elbődültek az ércetorkok, vijjogott a sok gránát és magasba vágta fel a kemény jégpáncélt. A januári szél messze vitte a félelmetes hangokat, melyeknek muzsikája mellett valamikor — ó, nem is olyan régen! — a világ mind a négy tája felé ragyogott a magyar katona vitézsége. Hallgatták, hallgatták az öreg bakák a jól ismert hangokat s a mély hördülésekre furcsa nyugtalanság fészkelődött be a magyar szívekbe . . . Ismerős hangok . . . ezt hallották a Doberdó lángoló szikláin, a volhyniai mocsarak között, a fekete balkáni hegyekben, a lengyel síkságon, ezer meg ezer dicsőséges pokolban, lángözönben, vértengerben . . . Éppen így szólt akkor is az ágyú, csoda-e hát, hogy az egykori magyar bakák és honvédek szíve meg-megdobbant az ércaktyák hördülésére? Hallgatták, hallgatták a januári ködben felmorajló hangokat, azután egyszerre csak összevillantak a mélytűzű magyar szemek. Senki sem szólt, senki sem félt, de öreg baka, öreg honvéd szíve egy gondolatban dobbant össze: Hej, testvér, ha majd a mi ágyúink szólalnak meg ott a Duna mellett, a cseh határon . . . Uram Isten, mi lesz itt akkor! . . . Dörög, dörög az ágyú s a magyar szívek, amint elhallgatják a januári ködben, a magyar tavaszra gondolnak . . .

Új regényünk. Múlt számunkban befejezést nyert a *Gonosztevőhelyettes* című elbeszélésünk, e héten tehát új, folytatásos regény közlését kezdjük meg. Új elbeszélésünk címe: *Öröm élni!* A cím már sejteti, hogy a regény egy világbasavanyodott ember lelki felszabadulását és a boldogságra való ébredését rajzolja. Egy, a világ örömeitől távol élő ember unalmas, csendes napjaiba beletoppan a nő s a fásult szívet biborosra festi a szerelem meleg lángja. Az embergyülölőből a világ legboldogabb embere lesz, aki mámorosan kiáltja az ég felé a szerelmes szív himnuszát: *Öröm élni!* Két meleg, lángoló szív mindenütt édenkertet tud varázsolni, mert az egymást megértő szívek boldogságát örök napsugár, madárdal és tavasz harmatozza be. Az elragadó regényt a fiatal írónemzedék egyik legizmosabb tehetségű tagja: *Turchányi István*, a *Vasárnap* belső munkatársa írta és ebben a munkájában is nagyszerűen érvényre juttatja nemes emberi és írói értékeit. A gyönyörű regényt olvasóink szeretetteljes figyelmébe ajánljuk.

Borzalmas tengerrengés Kelet-Indiában. Nemrégiben három hatvankilométeres tengeri hullám söpörte végig Kelet-Indiában *Tonkin* egy partrészletét. *Három keresztény halászközség négyezer főnyi lakosságával együtt teljesen elpusztult.* Egy másik község lakói el tudtak menekülni, de házaik rommá váltak. Még a rombolásnál is nagyobb kárt okozott az ár azáltal, hogy *nagy terület termőföldet vont be sóval és ezzel évekig terméketlenné tette a vidéket.*

Újszülött teknősbékák.

Képünk néhány újszülött teknősbékát ábrázol, abban a pillanatban, amint a tojásból kibujik. A tojás héjja pergament-papiroszhoz hasonló.

A koresolya művészei.

St. Moritzban, a milliomosok téli üdülőhelyén, nap-nap után más és más látnivalókkal szórakoztatják a vendégeket. Képünk három műkoresolyázó gyönyörű és nehéz produkcióját mutatja be.

„A magyar kormány pontosan teljesítette kötelezettségét.” A háború előtti magyar adósságok rendezésére felállított angol kliring-hivatal vezetője most adta ki évi jelentését a hivatal múlt évi működéséről. A jelentés kiemeli, hogy a *magyar kormány a legnagyobb pontossággal teljesítette összes kötelezettségeit s ezáltal lehetővé tette, hogy az angol követelésekre újabb részletfizetések eszközöltesse* és pedig oly mértékben, hogy minden font után tizenkét shilling, vagyis az adósságok hatvan százaléka már törlesztve van.

Árvízrel fenyeget a Duna. Egész Európában nagy hideg áramlat vonult végig és Magyarországon is olyan kemény volt a fagy, hogy a Duna végig beállt. Pozsony közelében jégtorlaszok zárták el a víz folyását és egyes helyeken fenéig fagyott a Duna vize. A nagy hideg szörnyű katasztrófa előidézője lehet. A víz nem tud lefolyni a jéggát miatt és előnetheti a Csallóközt, Moson-Pozsony környékét, sőt Bécs városát is veszélyezteti. A csehek nehéz ágyúkkal lövik a jéggátat, nehogy a felgyülemelő víz elöntse a vidéket. A fagy miatt a farkasok nem találnak ételmet az erdőrengetegekben s ezért oly merészek lettek, hogy a Mátravidéki községek határában is felbukkantak. Mármaros vármegyében egy csorda megtámadta az úton vonuló leánycsapatot és közülök *tizenegyet széttépett.* A vérengző bestiák ellen csendőröket vezényeltek ki. A nagy hideg következtében Eger vidékén a szőlővesszők szeméinek mintegy hetven százaléka elfagyott. A kegyetlen időjárás az elmúlt hét végén megszűnt és teljes mértékben megindult az olvadás.

Apponyi Albert az ügyvédi kamara dísztagja. A budapesti Ügyvédi Kamara rendkívüli közgyűlésén a kamara dísztagjává választotta *Apponyi Albert* gróft. Az Ügyvédi Kamara több, mint félszázados fennállása óta csak két férfit ért ez a megtiszteltetés, hogy a Kamara dísztagjaként a magyar ügyvédi kar vezérlőcsillaga lehessen. *Kossuth Lajos* és *Jókai Mór* után *Apponyi Albert* gróf neve került erre a díszes listára. A genfi konferencián kifejtett bátor, magas jogászai színvonalon mozgó védőbeszéde elismerésül érte ez a kitüntetés a nagy magyar államférfiút, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet. Beszédében kijelentette, hogy Magyarország ma azért küzd, hogy a *nemzetközi bíróságok függetlensége biztosíttassék és hogy a politika ne uralkodhasson a jog felett.*

Öngyilkos lett a moziban. A budapesti Rádai-utcában lévő *Excelsior*-moziban az elmúlt hét egyik estéjén, éppen akkor, amikor a bemutatott képen a féltékeny férj revolverrel támad az asszonyra, a nézőtérén *Tábornoki Lajos*, huszonkétéves cipészsegéd mellbelőtte magát. A fiatalember reménytelen szerelme miatt akart meghalni. Súlyos állapotban szállították a Szent István-kórházba.

Hangulat.

*Drága hajad fénye
Lelkemen ragyog,
Ugy tűnsz fel előttem,
Mint az angyalok.*

*Szemed fénysugara
Mennyekbe vezet,
Boldogan fogom meg
Fehér kezedet.*

JÓZSA LAJOS (Tiszaderzs.)

Vass miniszter küzdelmes autótúrája. Vass József dr. népjóléti és munkaügyi miniszter az újévi ünnepet Kalocsán akarta tölteni és az ottani székesegyházban ünnepi beszédet akart mondani. A miniszter államtitkárja kíséretében autón igyekezett elérni a várost. Útközben azonban olyan hóviharba került az autó, hogy a miniszter Dréhr Imre államtitkárral együtt kénytelen volt kiszállni a kocsiból és segített a sofförnek ellapátolni a havat az autó elől. A hóvihar természetesen ezalatt is tombolt, úgy, hogy óriási küzdelmekbe került, míg Tassig érkeztek. Innen azonban, mivel már lekésték a kitűzött szentbeszéd megtartásáról, visszafordultak és Budapest felé igyekeztek. Az út kilenc órát tartott a fővárosig.

Kegyetlenül bánnak a magyar honvédekkel Romániában. A napokban egy teljesen lerongyolódott fiatalember jelent meg a budapesti főkapitányságon, ahol elmondotta, hogy *Szentimrey-Kovács* Imre a neve, román katonaszökevény. A fiatalember elbeszélte szörnyű kálváriáját, amely a besszarábiai határtól egészen Budapestig tartott. Az erdélyi magyar fiúkat a románok Besszarábiába viszik katonának, ütik-verik, a legesekelebbért fogházzal büntetik és a börtönben kínozzák őket. Szentimrey-Kovács Imre hónapokig tartó gyaloglás után ért el Kürtösig, ahol éjnek idején átszökött a határon.

Rothermere lord — tiszteletbeli leventeparancsnok. Szarvason a leventeoktatók és a levente-csapatok vitéz Zerinváry Szilárd dr. leventeparancsnok indítványára egyhangú lelkesedéssel tiszteletbeli parancsnokká választották Rothermere lordot. Az erről szóló díszoklevelet, Frankó leventeoktató művészi munkáját, egy szimbolikus parancsnoki jelvényként szolgáló pompás ezüst fokossal együtt elküldötték a lordnak.

Eladta a feleségét. A krónika már sok eladósodott emberrel emlékezett meg, de a ritka esetek közé tartozik az olyan, mint az alábbi. Leeds angol város egyik polgárának már annyi adóssága volt, hogy más vagyona, mint a felesége, nem maradt. Az angol honpolgár tíz font sterlingért eladta az asszonyt egyik ismerősének. A bíróság azonban beavatkozott az üzletbe és hathónapi fogházra ítélte a férjet.

Hogy kell a nagyvárosi utcán járni?

Berlinben az iskolásgyermeknek az utcán tartanak előadást a helyes utcai közlekedésről. Képünk ezt a jelenetet örökíti meg.

Beiktatták az állásába Budapest új főkapitányát. Ünnepeles formák között iktatták be Budapest új főkapitányát. *Bezzegh-Huszágh* Miklóst a hivatalába. *Sztranyavszky* Sándor belügyi államtitkár beiktató beszédében azt fejtegette, hogy a fővárosi államrendőrség élére olyan vezér kerül, aki tudatában van a súlyos köteleességeknek és birtokában van azoknak a tehetségeknek, amelyet állása megkíván. Az új főkapitány elmondta, hogy nem riad vissza az eléje tornyosuló nehézségektől. Tudja, hogy a föld alatt még állandóan folyik az aknamunka és ez kötelességévé teszi a rendőrségnek, hogy továbbra is lábhoz tett fegyverrel résen álljon. El van szánva arra, hogy minden felforgató törekvést, bármely oldalról jöjjön is az, a legerősebb eszközökkel akadályozza meg. Az ujságírók nevében Nagy Gyula köszöntötte a főkapitányt, aki válaszában kifejtette, hogy az ujságírók kritikáját szívesen veszi, de működésében kizáróan a polgárság érdekeit nézi.

Amerikai embercsempészek a tengerbe vetik a bevándorlókat. Amióta az Egyesült Államok területére csak engedéllyel lehet lépni, azóta egész sereg úgynevezett embercsempész működik. A csempészek száz-százötven dollár ellenében ígérik, hogy a törvényes út kijátszásával bárkit az Egyesült Államok területére juttatnak. Most derült ki, hogy az embercsempészek milyen borzalmas bűncselekményeket követtek el. Sok esetben azzal az ürüggyel, hogy a vámközegeket kijátszhatják, a bevándorlókat súllyal ellátott zsákokba varrták, s amikor a rendőrhajók megjelentek, a szerencsétlen embereket a tengerbe dobták. Az amerikai hatóságok azt ajánlották az összes államoknak, hogy kivándorlóik figyelmét hívják fel ezekre a veszélyekre.

Tűz a budapesti gyermekjárványkórházban. Az elmúlt hét szombatján tűz pusztított a budapesti Gyáli-úton lévő Szent Gellért járványkórházban. A tűz a konyhabarakban keletkezett s a lángok csakhamar átcsaptak a szomszédos kórházépületekre is. A tűzvész nagy riadalmat keltett a beteg gyermekek körében. Az orvosok intézkedésére az égő tetejű barakkokból a beteg csöppségeket a szomszédos Szent László járványkórházba vitték át, nehogy a tűz áldozatai legyenek. A tűzvész híre vilámgyorsan terjedt el a fővárosban és mindazok, akiknek hozzátartozóik voltak a kórházban, kétségbeesetten szaladtak, hogy megtudják, mi történt gyermekükkel. A hatóságok rendőrszakszokat vezényeltek ki, nehogy a kétségbeesett szülők gátolják a tűzoltók munkáját. A kórház épületei közül egy teljesen elhamvadt, kettőnek a teteje megrongálódott, de emberéletben nem esett kár.

Egymillió békekoronát találtak egy faház padlója alatt. A múlt év utolsó napján két szökési gazda jelent meg Fürst Gyula pécsi bankárnál. *Weisz* János és *Stefanovics* Zelenko nagymennyiségű régi osztrák-magyar ezres bankjegyet tett a bankár asztalára. Fürst Gyula megolvasta a bankjegyeket s kiderült, hogy ezer darab ezrest hozott a két gazda. Kikérdezték a szökési gazdálkodókat, akik elmondották, hogy házuk végében egy bódé állt, amelyben már évek óta nem lakott senki. A bódét lebontották és a padló alatt egy csomagban találták az egymillió békekoronát. Legvalószínűbb az a feltevés, hogy a háború alatt a „zöld káderek” valamelyik tagja a rabolt pénzt rejtette el a bódé padlója alá.

Meglopták a sikkasztó villamoskalauzt. Molnár János budapesti villamoskalauz a múlt év őszén nagymennyiségű villamosjeggyel és harmincnyolc pengő készpénzzel eltűnt és nem jelentkezett szolgálati helyén, mire az igazgatóság sikkasztás címén feljelentést tett ellene. A megtévedt villamoskalauz azal védekezett, hogy rossz anyagi helyzetében vetemedett a bűnös lépésre, de másnap már meggondolta a dolgot és a jegyeket, valamint a nála levő pénzt és ruhát vissza akarta vinni, azonban másnapra ellopták az egyenruháját és miután más ruhája nem volt, nem tudott kimenni az utcára. A bíróság Molnár Jánost kéthónapi fogházbüntetésre ítélte.

Gyilkossággal vádolta magát, de kiderült, hogy ártatlan. A budapesti városparancsnokságon jelentkezett egy honvéd, aki elmondotta, hogy Szilveszter éjszakáján az Erzsébet-hídon összeveszett egy férfivel s verekezés közben az ismeretlen idegent a magasba emelte, majd a híd korlátján át a Dunába dobta. A honvédet letartóztatták és vizsgálatot indítottak annak megállapítására, hogy miként játszódott le az éjszakai tragédia. Kiderült azonban, hogy a honvéd nem mondott igazat. A hatóságok előtt még mindig érthetetlen, hogy a katona miért vádolta meg magát ilyen súlyos bűncselekménnyel.

Asthmát, tüdőcsúcshurutot, rekedtséget stb. gyógyít: Asthma Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet. Budapest, Andrássy-út 87. Telefon 123—82. Olcsó betegszobák.

A gyógyító könny.

*Szöke kislány arca halvány,
Könny rezeg a szempilláján,
Bánatos dal cseng az ajkán:
»Elhagyott a babám csalján...«*

*Nézi-mézi őt egy legény,
Magsajnálja, hogy sír szegény,
Vigasztalná, de nem meri,
Csak úgy messziről figyel.*

*Végre bátorsága támad,
Közelébe megy a lánynak,
Magszólítja: »Kedves hugám,
Ne sírj, ne keseregj rózsám...«*

*Kár az ilyen szép szemeknek,
Hogyha könnyekbe' jürödnék,
Aranyat ér minden cseppje,
Ne pazarold egy hűtlenre!«*

*Magszólal most a leányka:
Jó szaváért Isten áldja!
Ne sajnálja, hogy könnyeztem,
Megnyugodott így a lelkem...«*

KORMOS.

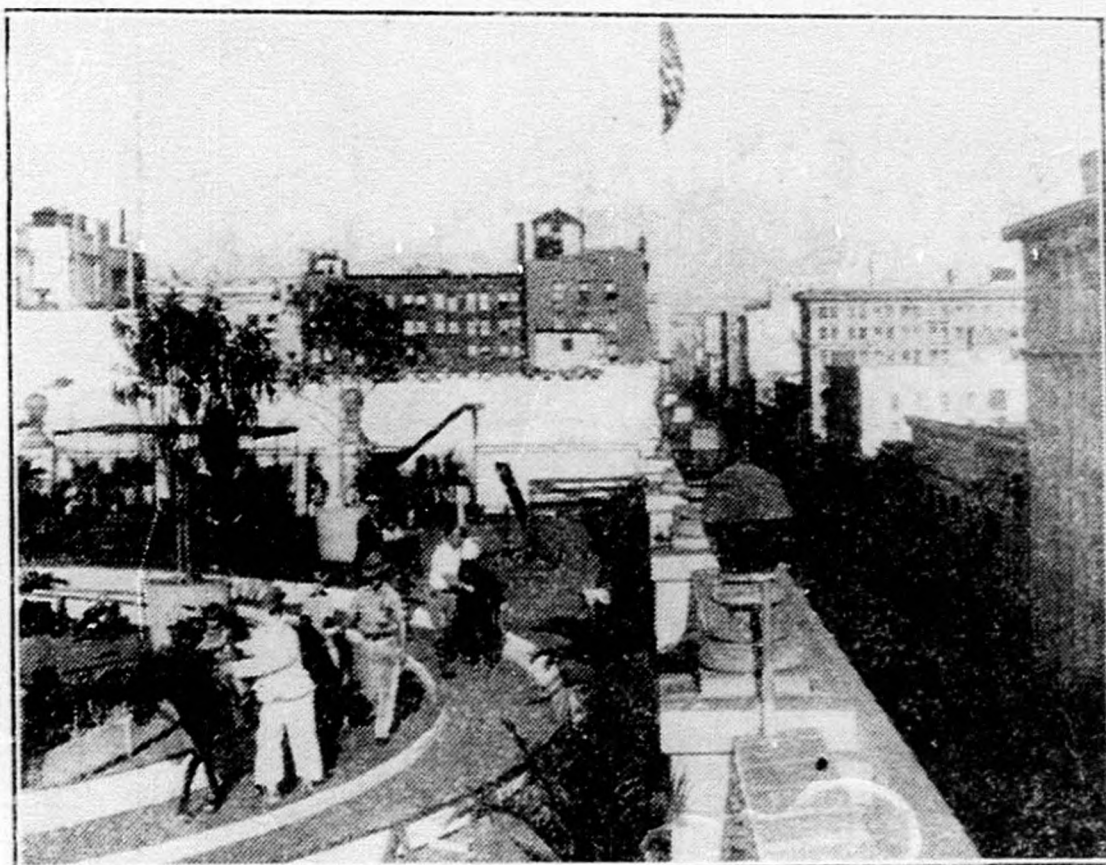
Műkedvelő előadás Alsószolcán. Az alsószolcái műkedvelő-gárda december hó 20-án rendezett karácsonyi ünnepélye alkalmából igen nagy sikerrel adta elő Okos Gyula ókécskei ref. lelkész „A nagyapa megbékül“ című vallásos színművét. Képiünk a darab kitűnő szereplőit mutatja be. A felső sorban (balról jobbra): Baksa Iona tanítónő, az előadás avatott rendezője; Farkas Kálmán cserkész; Tatár Sándor szolgálégény; Orbán Erzsike szobaleány; Hódi Balázs hadifogoly; Csorba János cserkész. — Második sor: Todor Béla II. o. tanuló, unoka; Todor Zsófi és Todor Sándor nagyszülők; Dudás Erzsike és Orosz Gyula, a nagyszülők gyermekei, házaspárok; Orosz Sándor unoka. — Alsó sor: Karsza Iona és Bodnár József unokák. A darab kétszeri előadásának tiszta jövedelmét a borsodmegyei tanítók háza javára fordították.

Nem kellett a sofförnek a csók. Miss Morgan newyorki leány, nem valami sok készpénzzel rendelkezett, autózni azonban szeretett. Beült egy taxiba és végigjárta a fél várost. A taxaméter nyolc dollárt mutatott. Miss Morgan könnyedén a sofför elé lépett és dollárok helyett csókokkal akart fizetni. A sofför nem mutatott fogékonyságot a humoros megoldás iránt, hanem rendőrt hívott. A csókos Miss Morgan a rendőrrel folytatott vitatkozása hevében megrugdalta a közhatalom képviselőjét, mire nemcsak a nyolc dollár megfizetésére ítélték, de párnapos fogházat is kapott.

Három halottat hoztak fel az elsülyedt amerikai bűvárhajóból. Az elsülyedt S. IV. amerikai bűvárhajó kiemelésére megindult munkálatoknak eddig az a szomorú eredménye lett, hogy az S. IV. gépterméből a bűvárok három matróz holttestét hozták fel. A tengerészeti hatóság ismét összeült és alapos vizsgálatot indított, hogy megállapíthassa a borzalmas szerencsétlenség részleteit.

Két legionista saját húsából akart pecsenyét süttetni. A francia idegenlégió két részeg katonája megjelent Casa Blanca arab város egyik kocsmájában és vacsorát rendelt. A vendéglős előre kérte a vacsora árát és miután látta, hogy a katonáknak nincs pénzüik, vonakodott őket kiszolgálni. Az egyik legionárius erre haragjában kirántotta kését, levágta balkezének négy ujját és kényszeríteni akarta a vendéglőst, hogy süsse meg és tálalja fel vacsorára. A másik katona követni akarta társa példáját, azonban szuronyával a karidegeit vágta szét, úgy, hogy baikarja megbénult. A rendőrség a két legionáriust letartóztatta. Azt hiszik, hogy az öncsonkítást azért követték el, mert meg akartak szabadulni az idegenlégiótól.

Részletfizetésre — készpénzárakon. Sokan gondolkodóba estek már azon, vajjon lehetséges-e az ilyesmi, s elmentek a Rákóczi-úti Hangszerpalotába s ott zongora-, hegedű- vagy egyéb hangszervevő vált belőlük, mikor meggyőződtek arról, hogy részletfizetésre egy fillérrel sem kell többet fizetniök, mintha készpénzzel vásárolnának.

Játszótér a háztetön.

Egy amerikai óriási méretű áruház tetején gyermekjátszóteret rendeztek be abból a célból, hogy a gyermekek elszórakozzanak addig, amíg a szülők bevásárlásaikat intézik. Képiünk a vidáman játszódozó gyermekeket mutatja be.

Letartóztatták a csehek, mert trianoni jelvényt viselt. Wolf Zoltán tizenhét éves debreceni tanuló a karácsonyi ünnepekben Gölnicbányára akart utazni. A határállomáson, Csappon, a cseh vámtiszt észrevette, hogy a tanuló télikabátjának hajtókája alatt trianoni gyászjelvényt hord. A cseh fiánccal rögtön letartóztatta a diákot, aki ellen az ügyész a rendtörvény alapján emelt vádat. Wolf Zoltánt azóta is fogságban tartják. A vád, amit ellene emeltek, nagyon súlyos, tíz évig terjedhető börtönnel büntethető, s csak olyan egyént szabad ezzel sújtani, aki külföldi katonai körökben hadat toboroz. Értelmetlen, miként emelték a diák ellen ezt a vádat, amikor Wolf Zoltán csak egy jelvényt viselt.

Agyonverték egy honvédet Menteeken. Ifj. Zana György 9-ik gyalogezredbeli honvéd rokonai látogatására a Kecskemét közelében levő Mentekekre utazott. A honvéd a kocsmában összeveszett a legényekkel akik fütykösökkel támadtak Zana Györgyre. A honvéd a helyszínen meghalt.

Budapestről Londonba lehet telefonálni. Az új esztendő első napján adták át a forgalomnak a Budapest—londoni telefonvonalat. A magyar fővárosból az angolok fővárosába most már telefonüzenetet is lehet küldeni.

Borzalmas robbanás egy berlini bérházban. Berlinben, a Landsberger-Alle egyik négyemeletes bérházának pincéjében, gázrobbanás történt, amely az épület egyik szárnyát a tetőig rombadöntötte. A robbanás következtében tűz is támadt, amelyet azonban a tűzoltóknak sikerült eloltaniok. A romok közül tizenhét halottat és öt súlyosan sebesültet húztak elő.

Akik a lopott holmiból eszem-izsomot rendeztek. A fővárosi detektívek hosszas nyomozás után betörőbandát lepleztek le. Elfogtak két fiatalkorú betörőt, akik bevallották, hogy Szabó István huszonegyéves büntetett előéletű lakatossegéd, aki jelenleg más ügyek miatt vizsgálati fogságban van, a múlt év nyarán betörőbandát alakított. Néhány hónap alatt hater ezer pengő értékű holmit raboltak össze. A másik betörőbandát az óbudai Bohn-féle téglagyár környékén fogták el. Ennek a bandának Kovács György mérlegkészítő és Kaszner István cipészsegéd voltak a vezetői. A társaság tagjai az óbudai téglakemencében ütötték fel tanyájukat, ahol kényelmes lakást rendeztek be maguknak. Éjszakánként kifosztották a környékbeli fűszerüzleteket és élelmiszerkereskedéseket, amelyekből ételneműeket és szeszes italokat loptak. Beismerték, hogy a lopott holmiból naponként vendégséget rendeztek és ezeken a zsúrokon nemcsak a betörők, hanem a kemencében érejtőzködő más emberek is résztvettek.

Római hajót emelnek ki a Nemi-tó fenekéről. Hosszú évszázadokkal ezelőtt az Olaszországban levő Nemi-tón több római hajó elsülyedt. A hajók azóta is a tó fenekén vannak és még csak gondolni sem lehetett arra, hogy kiemeljék azokat. Mussolini olasz miniszterelnök most megbízott öt nagy villamosárúgyarat, hogy az egyik régi dereglyét emeljék ki. A hajó kiemelése érdekében a tó vizét több méterrel aszaltják.

A GAZDATÁRSADALOM NAPILAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Megmérgezte magát, mert nyomorgott a családja. A budapesti Állami Mértékhibetesítő Intézetben eszméletlen állapotban találták Sággy Károly főellenőrt. A hivatalnokot kórházba akarták szállítani, de időközben meghalt. Sággy Károly ciánkálival mérgezte meg magát. Ruhájának zsebében levelet találtak, amelyben azt írta, hogy a családja nyomorgott, azt nem tudta nézni és ezért inkább a halált választotta.

Pincében lakik Szegeden egy milliárdos. Makra Ignác börtönviselt szegedi ember egy nedves pincelakásban tengődik, holott egy milliárdos amerikai örökség révén a város leggazdagabb embere. Makrát a proletárdiktatura után letartóztatták és hét évi börtönre ítélték. Fogsága idején megjelent nála a magyar külügyminisztérium két tisztviselője, akik tudatták vele, hogy nagybátyja, Makra János, aki dúsgazdag ember volt, Amerikában meghalt és minden vagyonát ráhagyta. Az egykori fegyenc most, a kiszabadulása után, egy pesti ügyvédet bízott meg, hogy az örökséget megszerezze számára.

A huszonötödik gyermek. Annak a küzdelemnek, amely az egyke letörésére irányul, bizonyára példájául szolgálhat az alábbi eset. A háromszékmegyei Gelence községben ugyanis Kocsis Lajos székely gazda házában újévkor keresztelték meg a huszonötödik gyermeket. Kocsis Lajosnak huszonöt gyermeke közül tizenhét életben van.

Honfoglalás a XX. században.

Olaszországi statisztika tanuskodik arról, hogy az olasz földadó a múlt évben másfélszázmillió aranylirával többet jövedelmezett a kincstárnak, mint két esztendővel ezelőtt. Meg kell jegyeznünk, hogy ez a nagyobb adóbevétel nem a földadó emelésének a következménye, hiszen az olasz kormány még könnyített az olasz földbirtokosok helyzetén. A másfélszázmillió többlet annak a ragyogó mezőgazdasági politikának az eredménye, amely kiszárította a mocsarakat, felszántaita és termővé tette a sivatár pusztaságokat s hegyeket hordatott el, hogy az olasz földműves ekéje minél több olasz földet puhíthasson meg az életet termő mag számára. Mussolini sok-sok ezer hold földet hódított meg a mezőgazdaságnak s ezért méltán illeti őt az új honfoglaló címe. Száraz adatnak tetszik a szám, amelyet a statisztika állapított meg, de ez a száraz adat ékesen szóló bizonyíték Mussolini ragyogó államférfiúi nagysága mellett. Ő a huszadik század új honfoglalója, aki kard és puska nélkül, vért nem ontva, gyászt nem keltve, csupán ásóval, kapával és ekével hódította meg népének az életet termő új ezer holdakat.

OLVASÓINKHOZ!

Tisztelettel felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetése január hó 15-én lejárt, hogy a csatolt postatakarék-pénztári befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldésében fennakadás álljon be.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1918-ban négyezer koronát fizettem be a szövetkezetbe. Mennyit követelhetek? 2. Mennyit számíthat az ügyvéd egy felszólításért? (M. J. Lentiszombathely.) — **Felelet.** 1. A valorizációs törvényjavaslat szerint a betéteket ezidő szerint nem valorizálják. 2. Egy pengőt és a postadíjat szokták felszámítani.

Kérdés. Ötezer koronám van az árvaszéknél. Mennyit követelhetek jogosan? (Z. J. Kisnána.) — **Felelet.** Jelenleg még az árvapénzeket nem értékelték át, hagyja csak ott és várjon, amíg ebben az ügyben törvényt hoznak.

Kérdés. A „Budapesti Ujság”-ban olvastam valamiről. A címet azonban nem jegyeztem meg pontosan. Lehetséges-e ez a cím: „Kataszter. Budapest. Székely Bertalan-utca 23., I. 9.” (Hű előfizető, Salgótarján.) — **Felelet.** A cím jó, az említett ügyben forduljon hozzájuk.

Kérdés. Szőlőtőkeojtáshoz jó-e olyan szőlőgalyat használni, amit még nem termő fiatal, egy-két éves tőkéről vágtam le? (B. J. Belvárd.) — **Felelet.** Nem ajánljuk még nem termő tőkéről az ojtógaly szedését, mert csak kipróbált jó tőkéről tanácsos ezt szedni, nem pedig ismeretlen termőképességű tőkéről, másrészt az ojtógalynak oly vastagnak kell lenni, mint a beojtandó vesszőnek.

Kérdés. A földreform során földet kaptam, de a kapott terület használhatatlan. Ezért bejelentettem, hogy a kiosztott földtől hasznavehetetlensége miatt elálllok. A bíróság nem válaszolt, de az adót mégis meg kellett fizetnem a föld után. Mit tegyek? (Cs. S. Répceszemere.) — **Felelet.** Mindenesetre várja be a Földbirtokrendező Bíróság határozatát, esetleg sürgesse meg. Az adóját (ez nagyon csekély lehet) fizesse meg, majd annak idején be fogják tudni, esetleg más helyen kapott földbirtokának adójába.

Kérdés. Három leventeköteles gyermekem van. Egyik fiam felmentését kértem a leventeórák alól. Az alispán úr elutasított. Hová forduljak? 2. Leventemulasztásért pénzbüntetéssel sújtottak, amit eddig nem fizettem ki, ezért foglaltak nálam. Jogosan tették-e ezt? (B. J. Törökszentmiklós.) — **Felelet.** 1. A testnevelési törvény mellé kiadott 9000—924. számú végrehajtási rendelet 27. §-a értelmében a másodfokú (jelen esetben alispáni) határozat ellen további felebbezésnek helye nincs. 2. Sajnos, a kiszabott büntetést meg kell fizetnie, azonban azt hisszük, ha kéri, méltányossági okból részletfizetési kedvezményt kaphat. 3. A végrehajtási eljárás törvényes alapon történt.

Kérdés. Harminc évig szolgáltam érseki uradalomban. Most felmondtam, kapok-e valami nyugdíjat? 2. Tíz pengő párbért kér tőlem a plébános úr. Jogos-e ez? 3. Földosztáskor nem voltam a falumban, így kimaradtam a földosztásból. Kaphatok-e még földet? (B. J.) — **Felelet.** 1. Innen nem állapítható meg, hogy az érseki uradalom gazdasági munkásainak ad-e nyugdíjat. Ha nincs nyugdíjjal egybekötve a szolgálat, úgy kérelmezni kell az uradalomtól valamelyes kegydíj kiutalását. Ha teljesen munkaképtelen, úgy az Országos Gazdasági Munkáspénztártól — ahol az uradalom részéről bizonyára biztosítva volt — kell nyugdíjat kérnie. A Munkásbiztosító Pénztár Budapesten, V., Falk Miksa-utca 9. szám alatt van. 2. Zsellér embertől a tíz pengő kérése nem egészen indokolt, menjen az előjáróságra és tudakolja meg, milyen alapon kérnek öntől ennyit. 3. Kérésével forduljon az Országos Földbirtokrendező Bírósághoz, Budapest, V., Markó-utca.

Kérdés. Fuvarozási engedélyt szeretnék kiváltani. Hová folyamodjak? 2. Egy községben kiadják-e a több személyre szóló fuvarozási engedélyt? 3. Fehérneműm megpenészedett, mivel lehet tisztítani? (N. I. Felsőbírány.) — **Felelet.** 1. A fuvarozást iparszerű üzéséhez iparendély kell. Ezt a járási főszolgabíró úrtól, mint elsőfokú iparhatóságtól kell kérnie. 2. Az ipar szabad gyakorlatából önként következik, hogy többen is kérhetik az engedélyt. Akinek engedélye nincs, az iparszerűleg nem üzheti a fuvarozást és kihágást követ el. 3. A legbiztosabb szer a fehérnemű kimosása és a gyakori szellőztetés.

Kérdés. Két évvel ezelőtt vettem egy cséplőgépgarnitúrát, de csak most kaptam meg a kereseti adó kivetési ívet és most követelik visszamenőleg a kereset bevallását. A gépet törlesztésre vettem, csak nyolc év alatt fizetem ki egészen, tehát addig tiszta hasznom nincs. Kell-e nekem azért most kereseti adót fizetni? (K. J. Magyartelek.) **Felelet.** A cséplőgép árát, illetve a törlesztési részleteket az adóalapból levonni nem lehet. Ha kereseti adója sérelmes, januárban adja be kereseti adóvalomlását és kérje adójának újbóli megállapítását, mert különben az idej adót meg kell fizetnie jövőre is. A számlákat bizonyítékul el kell fogadni. Az adó persze csak akkor jár, ha az üzleti bevételből az üzleti kiadásokat és terheket levonva tiszta kereset marad.

Kérdés. Szobám deszkamenyezetről állandóan vörös hangyák hullanak a szobába. Mivel védekezem ellenük? 2. Lehet-e sárga- és görögdiinnyéből pálinkát főzni? Artézi kutat szeretnék homoki földemen furatni. Hová forduljak vállalkozó végett? 4. Mikor vessem el a mákot, ősszel vagy tavasszal? 5. Mennyit ér az ezüst dollár? Négy elemi osztályt végeztem. Ha korcsmát veszek, megkaphatom-e rá az engedélyt és honnan kérjem azt? 7. Miért nem bocsátott ki a meteorológiai intézet levegővizsgáló léggömböket? (531. számú előfizető, Csege.) —

Felelet. 1. Láthatlanba nem tudjuk megállapítani a vörös rovarok (hangyák?) mineműségét. Néhány darabot tegyen üvegbe s postán küldje be a M. kir. rovarügyi intézetbe (Budapest, Kitaibel-utca 2.), ott megállapítják. 2. Főzni csakis az illatos cukordinnyéből érdemes. A görögdiinnyék párlata mindenkor másodminőségű. Héjastól becefrézett dinnyéből jó szeszt készíteni nem lehet. A legjobb szeszt adja a dinnyék beléből ki-préselt must. 3. Artézi kút furatását vállaló cégek Budapesten: Száva Sándor, Budafoki-út 93, Hinterreiter Istvánné, Vörösmarty-u. 59, Kalamaznik Nándor Angyal-u. 31, Leféber Lajos Hungária-körút 119. 4. A mákot jobb tavasszal vetni, mert az őszi vetése nagyon ritkán sikerül; a fagyot állja ugyan, de a kipállás miatt sokat szenved. 5. Az ezüst dollár fizetési értéke ugyanannyi, mint a papírdolláré, azonban, ha külföldön, tehát nálunk is, beváltja, csak az ezüst értékét szokták megfizetni, amely kisebb, mint öt papírdollár pengőértéke. 6. A korcsma joga nem lehet adásvétel tárgya. Engedélyért az illetékes pénzügyigazgatósághoz forduljon. Elutasítás esetén fellebbezzen a pénzügyminiszterhez. 7. Tudomásunk szerint kibocsátottak léggömböket, bizonyára az vidékére nem jutott el.

Kérdés. 1. 1920. évben ezer koronát adtam kölcsön, mennyit követhetek most? 2. Hányan vándorolhatnak ki Magyarországból Amerikába? (P. K. Sós-kút.) — **Felelet.** A kölcsönöket eddig nem valorizálták, ha bebizonyíthatólag maradandó értékbe fektették be az összeget, úgy valami átértékelésre számíthat. 2. Az Egyesült Államokba évenként 473 magyar kivándorlót engednek letelepedni.

Kérdés. Kétezernyolcszáz korona hadikölcsönöm van, mit tegyek vele, valorizálják-e? (H. K. F. Ivánca.) — **Felelet.** A valorizációs törvényjavaslat szerint csak az ötezer koronánál nagyobb kölcsönkötvények részesülnek karitatív valorizációban.

Kérdés. Baromfi- és tojáskereskedéssel akarok foglalkozni, hová forduljak iparengedélyért? (Á. J. Értény.) — **Felelet.** Az elsőfokú iparhatósághoz, azaz a főszolgabírói hivatalhoz. Cégek ajánlása végett forduljon a Baross-Szövetséghez, Budapest. IV., Deák Ferenc-utca 10.

Kérdés. Borbélymester vagyok, a tanoncomnak szombaton kell iskolába járnia, pedig ilyenkor van a legtöbb munkám. Szeretném felmenteni az iskolabajlás alól, mit tegyek? (Sz. M. Ceglédpercel.) — **Felelet.** A tanonciskolai felügyelőbizottság előtt tárja fel helyzetét és kérje, hogy engedjék meg tanoncának a tanonciskola helyett az ismétlőiskola látogatását, amelyeket más napokon tartanak.

Kérdés. 1. Készíthetek-e otthon vadászfegyvert, anélkül, hogy megbüntetnének? 2. Kell-e a készített puská után adót fizetnem? (Ifj. M. P. Elek.) — **Felelet.** Készíthet fegyvert, ezt a törvény nem korlátozza, de ha a puská vadászatra alkalmas, úgy fegyvertartási engedélyt kell kérnie a főszolgabírói hivaltól. Az engedély elnyerése után fegyveradókat kell fizetnie.

Kérdés. 1. Mennyi a vámör fizetése? 2. Hova kell fordulnom nagykorúsításom végett? 3. Megírhatom-e saját magam a kérvényt? 4. Milyen okmányok szükségesek a kérvényhez? 5. Kell-e a munkástoborzáshoz engedély? (I. J. Bördöce.) —

Felelet. 1. Az első hónapban 44.16 pengő, amely összeg 118.40 pengőre emelkedhetik. 2. Nagykorúsítás végett folyamodjon a vármegyei árvaszékhez. 3. Megírhatja saját maga is. 4. Születési bizonyítvány, szülői beleegyezés, végül a községi közigyám által láttamozott helyhatósági bizonyítvány arról, hogy ügyeinek önálló vitelére képes. 5. Az engedélyt a főszolgabíró-ságtól kell kérni.

Kérdés. Férjem 100 százalékos rokkant, a forradalom napjaiban kellett volna könyvét megkapnia; nem kapta meg. Hova forduljunk ez ügyben? (10.734. sz. előfizető.) — **Felelet.** Férje az előjáróságnál kell hogy jelentkezzen az időszaki rokkant felülvizsgálatra.

Kérdés. Az aratási és cséplési munkára 28 liter bort vettem és azt bejelentettem a községi előjáróságnak. Többször akartam fizetni a bor literjéért 9 aranyfillér fogyasztási adót, de az előjáróság ezt nem fogadta el. Most kivetettek rám az 1927. évre 9 pengő fogyasztási adót. Köteles vagyok-e ezt megfizetni? 2. Vagyonváltásföldet kaptam. Évi bért fizetek érte. Szeretném örökáron megváltani s az örökárat tíz évig törleszteni. Lehetséges-e ez? Hová forduljak e végett? (Cs. I. P. Tapolca.) — **Felelet.** 1. A borfogyasztási adó 10.000 léleknél kisebb községekben 100 literenként 12.40 pengő. Ha igazolni tudja, hogy csak 28 liter bort vett és nem is bortermelő, akkor ez után a bormennyiség után fizetendő a fogyasztási adó. Ha tehát ilyen értelemben a községgel megegyeznie nem sikerül, forduljon panaszával a pénzügyigazgatósághoz. 2. A vagyonváltásföld megvétele ügyében szintén a pénzügyigazgatósághoz kell fordulni.

Kérdés. Október havában az állam több életszükségleti cikk után elenvedte a forgalmi adót. Nálunk ennek dacára a tűzifa után még mindig szedik a forgalmi adót. Jogos-e ez? 2. Valaki javadalmi birtok után több száz pengő adóhátralékkal tartozott. Időközben elment. Ki köteles helyette megfizetni az adót? (K. I. Alsózsíd.) — **Felelet.** 1. A tüzelő után csak egyszer kell fizetni a forgalmi adót illetőleg forgalmi adóváltást. Még pedig a külföldről való behozatal vagy pedig belföldi termelés esetén az első eladás alkalmával. A további eladás után forgalmi adót nem kell fizetni. 2. A javadalmi birtok adóhátraléka ügyében a közölt adatok alapján nem nyilatkozhatunk. Irja meg tehát részletesen, uradalmi birtokról van-e szó és azt, hogy az adókötelestől, vagyis attól, akire az adót kivetették, miért nem lehet a hátralékok behajtani?

Kérdés. Szüleimtől nyolc kat. hold szántót, azután rétet, szőlőt és házat kaptam. Illetékfizetés alkalmával túlságosan nagy illetéket állapítottak meg. Mit tegyek ellene? (K. J. Berkesd.) — **Felelet.** Az ajándék értékelését innen ellenőrizni nincsen módunkban. A szüleivel szemben a közölt érték után egy százalékos ajándékozási illetéket és az ingatlanok után még ezenfelül egy és félszázalékos vagyonátruházási illetéket tartozik fizetni. Ha az illetékkiszabás a közölt kulcs szerint sérelmes, úgy felebbezze meg az adóhivatalhoz.

Kérdés. Hol tudhatom meg, hogy Jó Szív-sorsjegyet nyert? (Gy. és Cs. Cserhátszentiván.) — **Felelet.** A „Jó Szív“, „Bazilika“, különféle „Vörös Kereszt“ stb. még békeidőben kibocsátott sorsjegyek nyereségeinek értékét eddig még nem valorizálták, úgy, hogy ha valamelyik sorsjegy nyer is, úgy a nyereséget nem érdemes felvenni, mert a postaköltség jóval többé kerül, mint amennyi a nyereség értéke. Ajánljuk, hogy sorsjegyével várjon. Remélhetőleg a jövőben átértékelik. A sorsolási ujság, amely az eredményeket közli, Bécsben jelenik meg és kapható a Mercur Banknál. (Budapest, V., Tisza István-utca 6.)

Kérdés. Olvasó Körünk felavatási ünnepélyén a Kör tagjai bort adtak össze, hogy azt pénzügyigazgatósági engedéllyel olcsó árban kimérjük. Mivel a pénzügyigazgatóság nem engedte meg a bor árusítását, úgy az ünnepélyen a bort ingyen adtuk. Most negyedévi fogyasztási adó címén pedig 20 pengőt róttak ki ránk. Jogos-e ez a követelés? 2. Olvasó Körünk szeretne belépni a Falu Országos Földműves Szövetségbe. Hová forduljunk? (K. J. Drávacsepely.) — **Felelet.** 1. Véleményünk szerint a közölt tényállás alapján borfogyasztási adót és bírságot, továbbá forgalmi adót sem kötelesek fizetni. Forduljanak panasszal a pénzügyigazgatósághoz. 2. Irják meg kívánságukat a Falu Országos Földműves Szövetség igazgatóságának (Budapest, IX., Üllői-út 1. szám).

Kérdés. Hogyan kell érteni a térképen levő következő jelzést: „1:110.000.“ 2. Hogyan kell megmérni a kiásott gödör köbtartalmát? 3. Milyen hangokra hangolják a hegedű négy húrját? 4. Milyen az az alt-hang? (Sz. G. Békésgyula.) — **Felelet.** 1. A kérdezett jelzés azt jelenti, hogy ami a térképen egy centiméter, az a valóságban száztízezer centiméter. 2. Ha a gödör négyszög alakú, akkor a hosszúság, szélesség és mélység szorzata adja a köbtartalmát. Ha szabálytalan alakú, vagy egyes helyeken mélyebbre kiásott, több részlet fenti módon megállapított köbtartalmainak összege adja az egész köbtartalmát. 3. Az alt-hang mély, női hang és mindig egy szepttel lejjebb hangzik a violinkulcsban írt hangjegyeknél. Az alt-énekesnők normális hangterjedelme a kis h-tól a kétvonalú é-ig terjed, vannak azonban alt-énekesnők, akiknek hangterjedelme teljes két oktáv.

ÖRÖM ÉLNI!

REGÉNY. IRTA TURCHÁNYI ISTVÁN.

(1. közlemény.)

I. FEJEZET.

A vergődő légy.

Amikor híre jött, hogy színészek érkeznek a faluba, a tanító torka összeszorult a boldogságtól.

— Az élet érkezik meg velük ebbe a fülledtségbe, — mondta magában és ujjongó örömet érzett a szíve körül. Milyen régóta várta már, hogy jöjjön valaki ebbe a sáros fészekbe, valaki, aki széles mezők, távoli horizontok friss életillatát és napos szabadságát hozza magával. Valaki, aki véget vet ennek a meddő s tikkadt sóvárgásnak és — hacsak pillanatra is — az eleven élet szépségét csillantja meg előtte.

— Az élet érkezik meg velük, — ismételte a tanító és szívdobogva álmódzott az üdvösséget ajándékozó ünnepről.

Csütörtökön reggel érkeztek meg a színészek s a tanító délben már együtt ült az igazgatójukkal az Arany-Sas füstös, ételszagú szobájában. A szegény tanító — akinek mindig világfájdalmas volt a képe, mintha végzetes csalódások emlékét hordozta volna magában — egész lényével ünnepélyesnek érezte ezeket a pillanatokat. A szíve elszorult a régvárt boldogságtól, hogy panaszra nyithatja a száját és a hosszú, förtelmes évek minden szenvedését egyszerre kibuggyanthatja ez előtt a borotvált arcú, mély és érdekes ráncokkal barázdált homlokú vén ember előtt, aki dohánytól sárga ujjáival simogatta borral telt poharát, azután szó nélkül kiitta és újra tele-töltötte.

Az igazgató észrevette azt a boldogságot, amellyel ő ajándékozta meg ezt a vézna emberkét, látta arcán az üdvözült mosolyt s látta a mélységes hódolatot is, amely a tanító szeméből szállott feléje. A tanító új és új borokat rendelt és boldog alázattal kínálta fel az igazgatónak, aki a szomjas ember mohóságával ivott. Eleinte fontoskodón beszélt, nagyhangú s fölényes kijelentéseket tett a művészetről, a társulatáról, a színészi munka szépségéről és nemességéről, de azután, ahogy fogyott a bor, egyre keserűbbé vált a hangja s egyre kevesebbet beszélt. Inkább csak ivott.

A tanítónak már az ajkán volt a szó, amellyel önmagát tárta volna fel, amikor az igazgató hirtelen megszólalt:

— Ezt mondja meg, barátocskám, — kérdezte — honnan lehetne itt egy frakkot kölcsönözni holnap estére? Talán magának van? Ide adhatná egy estére, barátocskám.

A tanító elpirult.

— Ó, frakk? — sóhajtotta sóváran és szomorúan. — Mi hasznát is vehetném itt?

— Szóval: nincs frakk, barátocskám! Ezt akarta mondani, ugye bár! Hát ez baj... baj! — hunyorított dagadt szemhéjjaival az igazgató. — Pedig már nagyon szerettem volna kidobni azt a gazember Sándorffyt.

— Sándorffy? Ki az?

— Nem ismeri! A leghitványabb amorózó a világon és éppen engem vert meg vele az Isten. Elképesztően szemtelen és gyalázatosan követelőző, mert tudja, hogy nem küldhetem el; — az egész társulatnál egyedül neki van frakkja. Milyen frakk az, Istenem, de mégis csak frakk! Arra pedig sokszor van szükség a színpadon. De csak egyszer tudjak kölcsön kapni egyet, úgy kidobom a gazembert, mint a pinty.

Szeme kéjesen villant meg és összecsattogtatta fogait. A tanító szelid bánattal mosolygott. Most már az ő bátorsága is megjött s mohón kezdett beszélni.

— Frakk? Ide? Én már két esztendő óta itt vagyok

ebben a nyomoruságos faluban és az iskolán kívül alig váltottam száz szót is az emberekkel. Talán el sem hiszi ezt, pedig így van! Ha tudná, milyen borzalmas kín, hogy nincs kivel beszélni...

Sóhajtott, azután rajongó arckifejezéssel folytatta:

— Önök, művészek, soha sem érezhetik ezt, mert akármilyen közönyös és ostoba közönségnek játszanak is, mégis megvigasztalódhatnak...

— Ah, barátocskám, a művészet, a művészet!... — kiáltotta az igazgató és ivott.

—... Megvigasztalódhatnak, hogy csupán a szépért, a művészetért élnek a színpadon. Látja én csak dadogok, nem találok szavakat és amit mondok, az együgyűségnek tűnhetik fel.

— Egyáltalán, egyáltalán, biztosítom, barátocskám, egyáltalán nem... — hadarta bortól hevülten az igazgató és ismét ivott.

— Milyen boldog emberek önök! — mélyzött el irigykedve a tanító. — Nagyszerű szavakat mondanak el egymásnak s ha százszor hallották is, százszor szépek maradnak azok... Önök, ha akarják, egy szebb életet hazudhatnak maguknak, csak felveszik a jelmezt és szavalnak egymásnak...

Az igazgató Sándorffyra gondolt, meg a frakkra és fanyar képpel bámult a pohárba.

— De kivel beszélgethetek én? — kérdezte nekikeresedten a tanító. — Még a saját hangom visszhangját sem hallom... S kitől kaphatnám meg a végszót, hogy én is felelhessek? Siket ez a vidék, siket...

Az igazgató töltött.

— Hát nem lehetne itt hagyni ezt a ragacsot? — kérdezte és fenéig itta poharát.

— Itt hagyni? Tulajdonképpen hálásnak kellene lennem, hogy állásom van! Lassú halál itt az én életem és még meg kell köszönnöm ezt...

— Hajh, hajh, tisztelt barátocskám! — bölcsekedett az igazgató s mindkettőjük poharát teletöltötte.

Megnyílt az ajtó s négy nő lépett be a szobába.

— Szervusztok! — kiáltott feléjük a vén ember.

— Szervusz... — mondták azok négyen, halkan és unottan.

Az igazgató bemutatta nekik a tanítót, aki boldog révülettel csókolta meg halvány ujjait. Az asztalhoz ültek ők is. Sápadtak és vékonyak voltak, mint négy karcsú, fehér virág. A tanító új bort hozatott és töltött. A vén ember meghangosodott:

— Éppen arról panaszkodott az én tisztelt barátom, az iskolaigazgató úr, hogy milyen sívár élete van itt. Hajh, hajh, bizony, nem is intelligens embernek való hely ez itt!

— Halál! — erősítette a tanító, azután fellelkesülve, az italtól s a különös helyzettől, mámorosan, finom mosollyal fordult a hölgyekhez: — Ezért aztán valóságos megváltás volt számomra, amikor megérkeztek...

Könnyedén meghajolt feléjük.

— Amikor megláttam a művésznőket, mindjárt találgatni kezdtem, hogy ki, mit játszhat a színpadon?

— Nos? — kapta fel a fejét mind a négy nő — és hogyan gondolta?...

A tanító zavart lett és elpirult.

— Bizonyára ön játssza a királynőket és a szerelmes asszonyokat... — mondta egy kékszemű leánynak, akinek fehér arca szomorúan világolt a homályos szobában — ön Júlia, aki Rómeót várja...

— Ó... — sóhajtott fel szomorúan a leány és ködös nézéssel bámult bele a sarokba...

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

öreg 20 - h

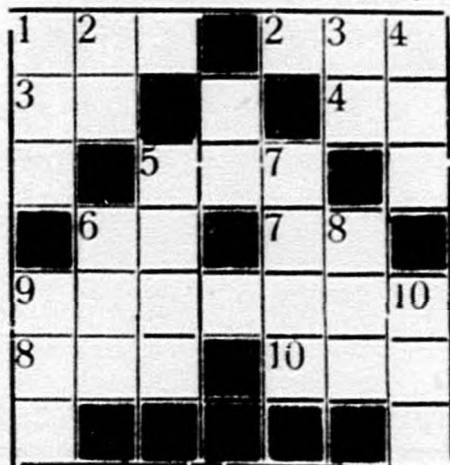
(Beküldte ifj. Varga Imre Okányból.)

2. Szórejtvény.

**Duna
ta**

(Beküldte ifj. Gersics János Nagyvázsonyból.)

3. Keresztzó-rejtvény.

Vízszintes sorok:

Függőleges sorok:

- Konyhaeszköz.
- A törökök hordták.
- Cipészek használják.
- Bánat.
- Szám.
- Állóvíz.
- Levelekre írjuk.
- Csendőrnél van.
- Csúnya tulajdonság.
- Időmérő.

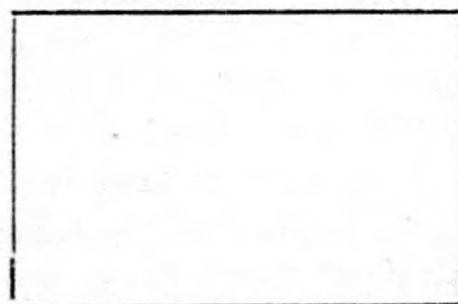
- A varjú hangja.
- A legkisebb folyóvíz.
- Állat.
- A szél teszi.
- A ló angol neve.
- Ily helyre halmoznak.
- Tejből nyerjük.
- Ügyvédek kenyere.
- Nem lehet szegletes.
- Zöldbe vetik.

(Beküldte Sivák Ferenc Dobodélről.)

4. Szórejtvény.

5. Tréfás talány.

**r r r r
r r r
r r r r
r r r
r r r r**

l = r

(Beküldte Polgár Lajos Magyaragencsről.) (Beküldte Szűcs János Percskendről.)

6. Betű- és szórejtvény.

**a a a a a
a kinai festék**

(Beküldte Horváth Károly Keszthelyről.)

7. Névrejtvény.

**Ottó, János, Kristóf, Sándor, Antal,
Oszkár, Salamon, Tibor, Urbán,
Simon, Lajos, Henrik.**

A nevek kezdőbetűit helyesen összerakva, egy nagy magyar hazafi nevét kapjuk.

(Beküldte ifj. Rajos József Szentotornyáról.)

8. Betű- és szórejtvény.

9. Szórejtvény.

**H 2 o + por y
K**

**se se se
se se sem
se se se sem**

(Beküldte Hanzséros Béla és Imre Fertőszéplakról.) (Beküldte Mucza Zoltán Uj-szászról.)

10. Betű- és szórejtvény.

**T Villányi U paripa k a
svéd SÁGA i őtt**

(Beküldte Kiss Péter Nagyszokolyból.)

11. Pontrejtvény.

L . k . d . l . m

(Beküldte Bodorkos Domonkos Nagygencsről.)

12. Pontrejtvény.

É . f . l . j . t . z . a

(Beküldte Engárt Mariska Fegyvernekről.)

13. Betű- és szórejtvény.

**sz
r f elme kel a kecske
k = f**

(Beküldte Kassai Pál Abaujszántóról.)

14. Betű- és szórejtvény.

**rom
rom
rom** **A S** **as
i**

(Beküldte Buzás Sándor Ártándról.)

15. Szórejtvény.

**8 & ő
16**

(Beküldte ifj. Szakál József Kercúról.)

16. Pontrejtvény.

E . b . r . e . v . z . s . e . v . g . z

(Beküldte Szalay József Gyöngyösről.)

17. Szórejtvény.

**Község iergeteg n rövid 63 év cs se legnap
se holnap**

(Beküldte Paukovits Emilia Jákról.)

18. Szórejtvény.

pajta vas **ó ó
ó ó
ó ó**

(Beküldte Czibulyka Dénes Ujkécskéről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 6-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A múlt évi 52-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

- Szórejtvény: **Marhavásár.**
- Szórejtvény: **Magazin.**
- Betű- és szórejtvény: **Büntetőparancs.**
- Szórejtvény: **Poros út.**
- Szórejtvény: **Egyensúly.**
- Szórejtvény: **Ezer év.**
- Szórejtvény: **Németóvár.**
- Névrejtvény: **Benkő Elemér.**
- Szórejtvény: **Izléses.**
- Szó- és betűrejtvény: **Esernyő.**
- Pontrejtvény: **Mindenütt jó, de legjobb otthon.**
- Pótlórejtvény: **Pósa Lajos.**
- Betű- és szórejtvény: **Előfizetők.**
- Pontrejtvény: **Feketeszem éjszakája.**
- Szórejtvény: **Esküvő.**
- Szórejtvény: **A lélek halhatatlan.**
- Pótlórejtvény: **Dombon terem a pemetefű.**
- Szórejtvény: **Mindenható.**
- Névrejtvény: **Mohács.**
- Szórejtvény: **Pontosan jár az óram.**

Helyesen megfejtették: Ifj. Tözsér István, Sajgó Ferenc, Marton Károly, Komáromy István, ifj. Magyar Gyula, Mönök Sándor, Dénes Kálmán, Rudas Károly, Bognár Ernő, Polgár Lajos, Polgár Dezső, Nyaka Lajos, Varga Lajos, Kasza Sándor, Faragó János, Bobák Ferenc, Hajós István, Cséplő Lajos, ifj. Fergel József, ifj. Borsos István, ifj. Hencz Mihály, Papp Ferenc, Hanzséros Imre, Kiss Ferenc, Peták Vilmos, Endrédi Zoltán Sándor, Pribeli János, Tarnóczay János, ifj. Hronyer Ferenc, Kalmár József, Babolcsai Lajos, Nyakas Kálmán, ifj. Pécsi Sándor, ifj. Borics László, ifj. Szarvas Mihály, Kállay Ferenc, Szűcs János, Jorjabka János, Torgyik János, Kharafalvai N. N., Fülel római. kath. ifjúsági egyesület, id. Nagy István, Buzás Sándor, Nyeste István.

Jutalomkönyvet nyertek: **Almásy Pál (Tiszabő), Cséplő Lajos (Fonó), ifj. Borsos István (Szigetszentmiklós), Papp Ferenc (Dévaványa), Tarnóczay János (Zádor).**

Az 1. számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

Öntudatos magyar gazda naponta csak a „BUDAPESTI UJSÁG“-ot olvassa.

TRÉFÁK

Villamoson.

A mamája mellett szorong a kis négyéves Samuka. Egy barátságos bácsi egy ideig mosolyogva nézegeti, aztán így szól hozzá:

- Milyen vastag lábaeszkáid vannak neked, fiacskám!
— Az semmi. — mondja Samuka — látná csak a mamámét.
(Beküldte Pór Vince Patról.)

Az inas.

Úr: Jancsi, ha elaludtam, gyere be és vidd ki a gyertyát.
Jancsi: Igenis, értem. Csak tessék — beszólitani.
(Beküldte ifj. Börcsök Imre B.-Derecskéről.)

Tiszti vizsgán.

Önkéntesek vizsgáznak. Azt kérdi az elnöklő tábornok egy izraelita önkéntestől:
— Önkéntes, mit érez, ha zászlónkat lobogni látja az ellenség előtt?
— Hogy fúj a szél, tábornok úr.
(Beküldte Bene Lajos Mattyról.)

Távoli rokonság.

— Mondd csak, fiacskám, rokonod-e neked a szabályi tábla-bíró?
— Rokonom, de nagyon távoli.
— Hogy-hogy?
— Hát úgy, hogy tizenhatan voltunk testvérek, aztán ő a legidősebb és én vagyok a legfiatalabb.
(Beküldte Csik Géza Óhidről.)

A szokás hatalma.

Istállófiú (a túristavendéghez, aki a vendégfogadó túlszűfölsége miatt az istállóban kapott szállást): Mikor engedjem ki reggel az urat?
(Beküldte Juhász János Mikóházáról.)

Állatkertben.

Fiú: Úgy-e, ez a majom nagyon hasonlít a nagyapához?
Apa: Csitt, gyerek, ilyet nem szabad mondani.
Fiú: De papa, ez a majom úgy se hallja meg.
(Beküldte ifj. Rózsa Imre Zalaújlakról.)

A tavalyi és az idei bor.

— Mi különbség van koma az idei és tavalyi bor között?
— Hej, bizony nagy különbség van. Tavaly a bajuszunkat töröltük ivás után, most meg a — szemünket.
(Beküldte Kalmár József Jászberényből.)

A mérték.

— Ej, Mózsi, de kurta méterje van, — szól a menyecske a vásáros zsidóhoz. — Ez család ám!
— Semmi család. Ha kurta is a mérték, de annál vastagabb.
(Beküldte Ellenberger Henrik Ecsényről.)

Rossz üzlet.

Mama: Ha ilyen rossz lesz, az lesz a vége, hogy kicserélek egy jó gyerekkel!
Gyermek: Ahogy te tévedsz, mama! — feleli a pesti gyerek. — Ki lesz bolond egy rossz gyerekért egy jót adni?
(Beküldte Weszely Mihály Cserháthalápról.)

Iskolában.

— Mondj fiam egy átlátszó tárgyat.
Pista hosszas gondolkodás után kivágja:
— A kulcslyuk.
(Beküldte ifj. Borics László Jászberényből.)

Aki kitűnő és olcsó napilapot akar, fizessen elő a BUDAPESTI UJSÁG-ra.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Január 15-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Cegléd, Jászládány. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Kiskúnfélegyháza. — Ló- és kirakodóvásár: Debrecen. — Kirakodóvásár: Dévaványa, Hódmezővásárhely.

Január 16-án, hétfőn.

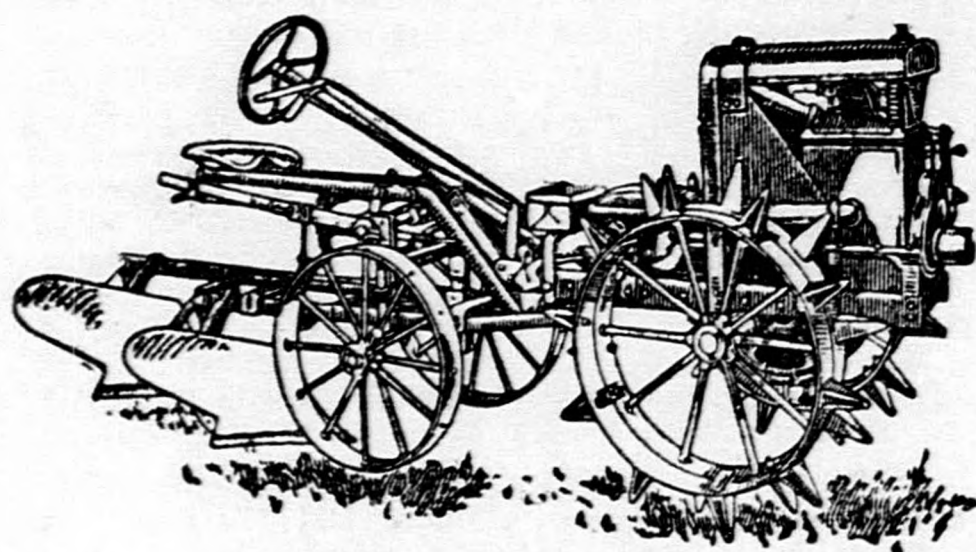
Állat- és kirakodóvásár: Dombrád, Egyek, Győr, Kőtelek, Ócsa, Örkény, Rétság, Salgótarján, Szany, Szendrő, Szerencs, Verpelét. — Sertés- és kirakodóvásár: Ózd. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Debrecen. — Kirakodóvásár: Tatabánya.

Január 17-én, kedden.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Mezőkomárom. — Sertés- és kirakodóvásár: Borsódnádasd. — Kirakodóvásár: Debrecen.

Kisgazda nem cserél nagy urral ha földjét szántja „Centaur”-ral

A CENTAUR TRAKTOR

Üzemköltsége: csekély.

Teljesítménye: nagy.

Ára: alacsony.

Élettartama: legmagasabb.

Egymaga: Szánt,

Vet,

Boronál,

Csépel,

Arat,

Vontat,

Vizet húz stb.

10 lóerős, 76 cm. széles, 560 kg. súlyú

Bemutatja és felvilágosítással szolgál:

Ára 3600 Pengő

A Talajművelő Részvénytársaság, Budapest, V., Alkotmány-utca 25. sz. Telefon: T. 291-94.

Január 18-án, szerdán.

Allat- és kirakodóvásár: Máty, Zalaszentlászló (sertésvásár bizonytalan).

Január 19-én, csütörtökön.

Allat- és kirakodóvásár: Csesztreg (sertésvásár bizonytalan), Szabadszentkirály.

Január 20-án, pénteken.

Allat- és kirakodóvásár: Csenger, Majs. — **Állatvásár:** Gyula.

Január 21-én, szombaton.

Lóvásár: Gyula. — **Kirakodóvásár:** Mikosszéplak.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak január hó 9-én.)

Gabonatözsde. Készárúpiac: Búza 77 kg.-os tiszavidéki 30.50—30.65, felsőtiszai 30.30—30.55, egyéb 30.30—30.50, 78 kg.-os tiszavidéki 30.85—31, felsőtiszai 30.60—30.85, egyéb 30.60—30.80, 79 kg.-os tiszavidéki 31.15—31.30, felsőtiszai 30.95—31.10, egyéb 30.90—31.05, 80 kg.-os tiszavidéki 31.25—31.45, felsőtiszai 31.05—31.25, egyéb 31—31.15, rozs 29—29.25, tengeri új tiszántúli 23.25—23.50, egyéb 23.40—23.60, zab elsőrendű 26.25—26.50, másodrendű 26—26.25, takarmányárpa elsőrendű 27.25—27.75, másodrendű 26.75—27.25, köles 23—24, sörárpa felsőmagyarországi 31.50—33.50, egyéb 29.50—31,

repce 48—50, búzaborpa 20.50—20.75 pengő métermázsánként. — **Határvidéki:** Magyar búza márciusra 31.50, májusra 31.90, októberre 29.50, magyar rozs márciusra 30.40, májusra 30.40, októberre 24.90, tengeri májusra 25.80, júliusra 26.30 pengő métermázsánként.

Vetőmagvak. Árak nyersárúért 100 kilogrammsánként, minőség szerint: Baltacim 78—80, Viktória-borsó 68—72, tavaszi bükköny 28.50—29.50, csillagfürt 23—25, csibehúr 35—40, cukorcirok 34—36, fehérhere 225—235, fehér köles 40—45, vörös köles 24—26, szürke köles 23—24, lóbab 30—32, lóhere, nagyarankás, nem tisztítható 160—170, lóhere, nagyarankás, tisztítható 165—175, lóhere, nagyarankamentes 180—190, lóhere, vörös bárcával ólomzárolt 225—240, lóhere, fehér bárcával ólomzárolt 250—260, lucerna, nagyarankás, nem tisztítható 200—210, lucerna, nagyarankás, tisztítható 215—225, lucerna, nagyarankamentes 225—235, lucerna, vörös bárcával ólomzárolt 250—270, lucerna, fehér bárcával ólomzárolt 300—310, muhar 42—44, mustár 45—50, nyúlzapúka 190—200, pohánka 26—28, mák 76—80, bab, fehér 35—37, bab, tarka 30—33, kendermag 48—54, lencse 30—65, lenmag 48—50, napraforgómag 32—35, tökmag 58—64 pengő.

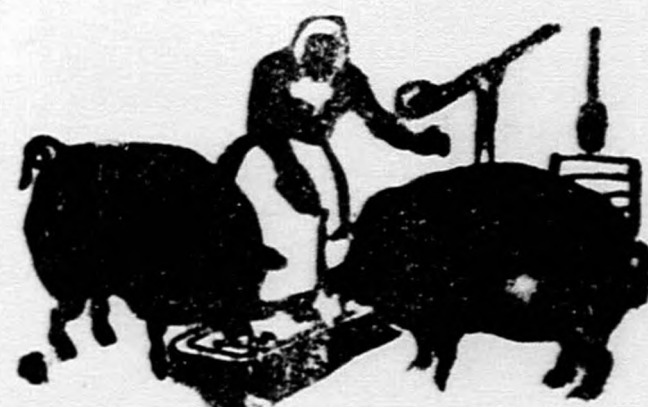
Takarmányvásár. Réti széna elsőrendű 6 9.75—11, réti széna másodrendű 6 7—9, réti széna harmadrendű csomagolásra 4—6.05, muharszéna 11.50—14.50, tengeri szemes 22.50, alomszalma elsőrendű 5—6, zsupszalma elsőrendű 6—7 pengő métermázsánként.

Műtrágyapiac. Ásványi szuperfoszfát 16—18%-os, vízben oldható, foszforsavtartalommal, vagontételben megyék szerint, kiló%-kint 0.51—0.56, ugyanaz 50 métermázsán aluli vételnél 0.60, Rhenánifoszfát 25—28%-os, kiló %-kint 0.70, Thomas-salak 16—18 százalékos össz-foszforsavtartalommal métermázsánként 11.60, kálisó, 40%-os, tiszta kálitartalommal, métermázsánként 16, csillaléttrom 15—16%-os légeny-tartalommal métermázsánként 45.50, mésznitrogén 17—19%-os légeny-tartalommal métermázsánként 30 pengő.

Erőtakarmánypiac. Árak métermázsánként nagyban: Árpakorpa 22.50, árpaliszt 26—26.50, borsókorpa 25.50, borsótakarmányliszt 27, búzakonkoly 19.50, búzaborpa 20.50—21, búzatakarmányliszt 24.50, ci-

Nincs főbbé sertésvész

ha a sertések ivóvizébe és moslékjába hetenként legalább háromszor két evőkanál Lysoformot önt.

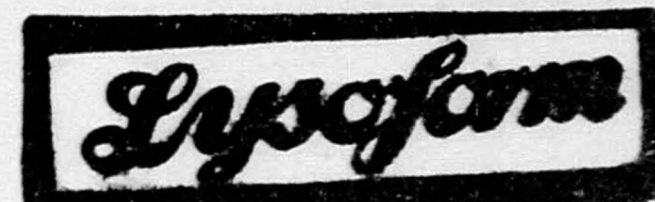
Nincs főbbé száj-és körömfájás

ha a szarvasmarhák száját és körmét hetenként legalább háromszor kétszázalékos Lysoform-oldattal ecseteli, vagyis félliter vízbe egy evőkanál Lysoformot kell önteni.

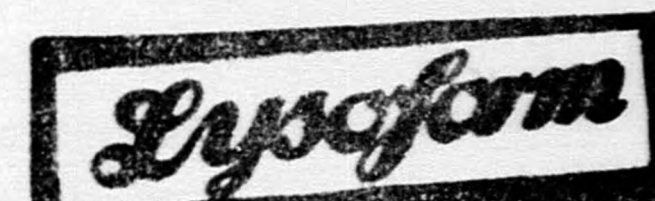

Nincs főbbé baromfikolera

ha a baromfiak ivóvizébe hetenként legalább háromszor egy pár csöpp Lysoformot önt.

Kérje még ma: „A fertőtlenítés a gazdaságban“ című, nagyon tanulságos füzetünket, melyet a „Vasárnap“ minden olvasójának díjmentesen megküld

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyár Rt., Ujpest.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában,
Hangya-fiókban.

rok 17.75, konkolydara 20.50, köleshéj darálva 13—14, lenmagpogácsa 32—32.50, lóbab 22, napraforgópogácsa 29—30, pohánka 22—23, repce-pogácsa 26—26.50, répaszelet, szárított 14.50, rozskonkoly 19—19.25, rozskorpa 20.50—21, rozsoesű 19.50, rozstakarmányliszt 24, szójabab 38, szójababpogácsa 37.50—38.50, tökmagpogácsa 35—36 pengő.

Szűrőmarhavásár. Elő borjú: Belföldi szopós elsőrendű 1.68—1.84, kivételesen 1.92, másodrendű 1.36—1.54 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 36—41, tejszínhab literje 320—400, tejjel literje 176—200, centrif. vaj kilogrammja kicsinyben 500—560, nagyban 420—480, szedett vaj kilogrammja kicsinyben 400—500, nagyban 320—360, tehéntúró kilogrammja 96—120, juhtúró kilogrammja 280—360, grói sajt kilogrammja kicsinyben 480—560, trapista sajt kilogrammja kicsinyben 320—400, nagyban 260, emmentáli kilogrammja 480—560 fillér.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacra marhabőr 184—200, borjúbőr hosszú lábbal 276—284, juhbőr 140—145 fillér kilogrammonként.

Gyapjú. Uradalmi gyapjú 3.20, szedett gyapjú 2.80 pengő kilogrammonként szennyes állapotban.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke darabja 150—320, tyúk darabja 280—520, hizott ruca kilogrammja 224—250, hizott lúd kilogrammja 224—260, hizott pulyka kilogrammja 240—250, sovány pulyka darabja 600—800, libamáj kilogrammja 400—1000, lúdszír kilogrammja 280—320, tojás darabja 15—22 fillér.

Vadpiac. Árak a budapesti piacon: Szarvascomb kilogrammja kicsinyben 2.20—3.60, őzcomb kilogrammja 4, vaddisznócomb kilogrammja 3.40—3.60, nyúl, bőrben darabja 4—7, vadruca 2, fácán darabja 4—6, fogoly darabja 2.20—2.80 pengő.

Halpiac. Ponty kicsinyben elsőrendű 2.60—3.20, nagyban 2—2.15, ponty kicsinyben másodrendű 2—2.80, nagyban 1.90, harcsa kicsinyben 4.80—7 pengő.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa kilogrammja 20—40, petrezselyem kilogrammja 20—40, zeller kilogrammja 24—46, kalarábé kilogrammja 24—40, karfiol kilogrammja 40—120, vöröshagyma kilogrammja 28—40, fokhagyma kilogrammja 40—64, cékla kilogrammja 18—30, fejeskáposzta kilogrammja 12—24, kelkáposzta kilogrammja 20—50, vöröskáposzta kilogrammja 34—70, saláta darabja 18—30, torma kilogrammja 64—160, rózsaburgonya kicsinyben kilogrammja 20—28, sárgaburgonya 12—14, kicsinyben 10—16, sampiongomba kilogrammja 500—800, retek kilogrammja 14—32, spenót kilogrammja 80—140, alma 40—200, birsalma 70—90, körte kilogrammja 120—280, dió 80—200 fillér.

Sertésvásár. Elsőrendű öreg zsírsertés 1.44—1.48, másodrendű 1.40—1.42, fiatal nehéz 1.50—1.52, közép 1.44—1.46, kivételesen 1.48, gyenge 1.28—1.34, szedett közép 1.42—1.56, angol hússertés 1.58—1.60, kivételesen 1.64, angol szedett 1.44—1.50, süldő 1.50 pengő métermázsánként élősúlyban. — **Vágóhídi zártvásár:** Szalonnás félserítés 1.80—1.90, szalonna nagyban 1.64, hús 1.90—2.20, zsír 1.60 pengő kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Bika magyar másodrendű 0.88, tarka elsőrendű 0.98—1.08, kivételesen 1.16, másodrendű 0.84—0.96, harmadrendű 0.72—0.82, ökör magyar másodrendű 0.84—1.04, harmadrendű 0.56—0.80, elsőrendű tarka 1—1.24, kivételesen 1.28, másodrendű 0.76—0.96, harmadrendű 0.52—0.72, tehén magyar másodrendű 0.80—1.06, harmad-

rendű 0.52—0.74, tarka elsőrendű 1—1.16, kivételesen 1.20, másodrendű 0.76—0.96, harmadrendű 0.52—0.72, bivaly 0.50, növendékmarha 0.68—0.96, kicsontozni való 0.30—0.50, rúgott borjú 0.76 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Húsvásár. Nagybani árak: Marhabús elsőrendű egészben 1.90—2.08, hátulja 2.10—2.32, eleje 1.76—2.04, másodrendű egészben 1.40—1.70, hátulja 1.72—2, eleje 1.20—1.60, csontozni való 0.92—1.12, borjú 2.32—2.72, juh 1.20—1.44, zsiger 0.40—0.70, faggyú 0.50—0.84, csont 0.24—1, marhafej 1.50—3, orr és köröm 0.30—0.60, láb 4 darab 2—4, pacal egészben 0.90—1.40, kilogrammonként 0.15—0.25, marhabél 5—7, borjúfodor egészben 0.80—1, kilogrammonként 0.20—0.25, juhbél 0.80, marhavér 0.18 pengő.

Borpiac. Az üzlettelenség részben még mindig tart annál is inkább, mert a nagy hideg miatt bort egyelőre nem lehet szállítani s a hó miatt viszont vidéken a bevásárlóknak a közlekedés nagyon meg van nehezítve. Dacára ennek kisebb vásárlás még mindig folyik és további árviasszaesés nem volt. Homoki vidéken 10—12 fokos kadarka borokért 4.20—4.80 pengőt, zöld-fehér árúért pedig 5—5.50 pengőt fizetnek. Finomabb urasági tételekért 6 pengőnél többet is lehet elérni Malligandfokonként és hektoliterenként, részben seprősen, részben már seprő nélkül, a termelő állomáson, Villányi, szekszárdi, stb. vörös borok árai elég magasak, 70—100 pengőig, sőt különösen kiváló 13 fokos tételért még többet is fizetnek hektoliterenként.

Paprikapiac. Termelői árak Szegeden: Csövespaprika füzérenként régi 5—5.50, csövespaprika füzérenként új 4, édesnemes paprika kilogrammonként 3—3.32, félédes paprika kilogrammonként 2.08—2.48, elsőrendű paprika kilogrammonként 1.52—1.92, másodrendű paprika kilogrammonként 0.80—1.12, harmadrendű paprika kilogrammonként 0.40—0.60 pengő. — **Kalocsán:** Édesnemes paprika kilogrammonként 2.72—2.96, rózsapaprika kilogrammonként 1.44—1.84, másodrendű paprika kilogrammonként 1.20—1.40, harmadrendű paprika kilogrammonként 0.64—0.68, válogatott csövespaprika kilogrammonként 1.44—1.92 pengő.

Pálinka. Ótörköly 6, újtörköly 5—5.20, seprő 5.50, újszilva 5—5.40, borpárlat (újfőzésű) 7.70—8.10 pengő forgalmi adó nélkül, a vidéki főzdeben, III. táblázat szerint.

Idegen pénznemek vétele és eladása január hó 9-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.82 (27.97); dollár 5.69 (5.71); hollandi forint 2.30 (2.31); német márka 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.10½) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:* Csehkorona 16.89 (16.97); szerb dinár 10.02 (10.08); francia frank 22.55 (22.75); lengyel zloty 63.95 (64.25); román lei 3.50 (3.55); olasz líra 30.30 (30.50); osztrák schilling 80.50 (80.85) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Húszkoronás arany 23 (23.50); ezüst egykoronás 0.40 (0.44); ezüst régi forint 1.10 (1.20); ezüst ötkoronás 2.10 (2.32) pengő darabonként.

SZERKESZTÉSÉRT ÉS KIADÁSÉRT FELEL: GOSZTONYI JENŐ.

SZERKESZTI: MAYER EMIL.

KIADJA: CSÁZY ÉS TÁRSA LAPKIADÓVÁLLALATA.

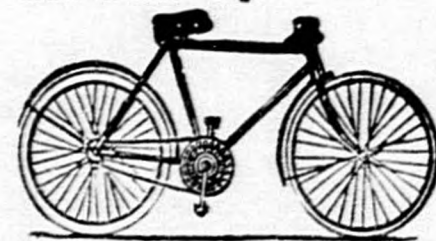
Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálók

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecsavágók, repavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

A világot 32 év óta uraló eredeti angol

THE CHAMPION

kerékpárokat melyen leszállítva havi 20—30 P részletre, kerékpáralkatrészeket, lámpa, nyereg-lánc, pedálokat nagybani gyári áron szállítunk.

Külső gummi 6.80 Pengőtől belső gummi 2.10 P-től Gyermek biciklik olcsón kaphatók.

Láng Jakab és Fia kerékpárnagykereskedők Budapest, Iózséf-körút 41. — Ingyen küldi a 700 képes áriegevezkét. Alapítva 1869.

Gyűjtsünk előfizelőket a „Vasárnap” részére!

Patkány-, egéirtó

„RATINOL”

Biztos hatású irtószer, gyökeresen irt. Más állatra emberre ártalmatlan. Napi árban utánvétellel szállítja RATINOL LABORATORIUM, BUDAPEST VII., Murányi-utca 36. szám.

Szakorvosi rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben)

Szövetkezeink figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakkancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiáron szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és diszműáruosztályánál.

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT

lehelőnyősebben a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeiben szerezheti be!

★

Tartalékpénzek lehelőnyősebben mint áruelölég v. folyószámla-**HANGYA** központnál gyümölcsöz-tethetők!